

KURAM

KUMLUCA REHBERLİK ve ARAŞTIRMA MERKEZİ DERGİSİ

YIL: 1 SAYI: 12 ARALIK 2020

2019- 2020 Eğitim Öğretim Yılı

Özel Eğitim Okul Ve Sınıflarında Yapılan Uzaktan Eğitimin Kalıcılık Ve Genellemelerinin Sağlanmasına Yönelik Etkinlik Temelli Aile Eğitim Programı – U.Ö.Y.E.T’in değerlendirmesi bu sayımızda sizlerle.

NASIL ÖĞRENİRİZ?

**ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ
VE ÖZEL EĞİTİM**

**PANDEMİ DÖNEMİNDE
OKULA UYUM**

**OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNDA
TERAPİ YÖNTEMLERİ**

**UNICEF: OKULLARIN KAPANMASI
SON ÇARE OLMALI**

**ÇOCUKLARDA
HAYVAN SEVGİSİ**

**"ÖZEL" ÇOCUKLARA
ÖZEL İLGİ GÖSTEREN
MOBİL UYGULAMA**

**OKULLARDA ÇOCUKLARIN TELEFON
BULUNDURMALARINA İZİN VERMEK AKILLICA MI?**

DOÇ. DR. RICHARD MURPHY

Tektaş Üniversitesi

**OKULLARDAKİ BAĞÇECİLİK FAALİYETLERİNİN
ÇOCUKLARDAKİ OBEZİTE İLE MÜCADELEDEKİ ETKİSİ**

DR. MATLUBA KHAN

Cardiff Üniversitesi

OTİZM VE PANDEMİ

SEVİM HOŞ OFLUOĞLU

Yazar - Sesimiz Otizm Yaşam Eğitim Derneği Başkanı

KÜNYE

Sunuş :

Murat KAVLAK

Tasarım :

Hüseyin ERDEM

Hazırlayan:

Hüseyin ERDEM

Mustafa Şamil ŞEN

Basım Yayın Kurulu

Mustafa Şamil ŞEN

Hüseyin ERDEM

Yasin ŞEN

Canan DEMİRTAŞ

Esmegül KUŞÇU

Merve Bahşi KAPLAN

İsa DERİNKUYU

Adres:

Sarıkavak Mh. Kumluca Otogarı.

Kat – 2

Kumluca/ANTALYA

Tel:

0242 887 17 87

E-Posta:

kumlucaram@gmail.com

kuramdergi@gmail.com

Web: kumlucaram.meb.k12.tr

KURAM dergisi; Kumluca Rehberlik ve Araştırma Merkezi tarafından akademisyen, öğretmen ve alanla ilgilenen gönüllülerin yazılarını paylaşmak, "Özel Eğitim" alanında farkındalık oluşturmak, toplumu bilinçlendirmek ve rehberlik faaliyetlerinde bulunmak üzere maddi bir kazanç beklemeden sosyal sorumluluk çerçevesinde çıkarılmış bir dergidir.

Değerli okurlarımız;

2020 Ocak ayından bu yana e-dergi olarak çıkarmaya başladığımız KURAM dergisi özel eğitim ve rehberlik alanında önümüze ışık tutmaya 12. sayısıyla devam ediyor. KURAM dergisi yoğun çaba ve sizlerin göstermiş olduğu ilgiyle birlikte 1 yaşını doldurdu. 1 yıllık zaman zarfında çabalarından dolayı öncelikle Kumluca Rehberlik ve Araştırma Merkezi çalışanlarına ve dergimize yazı gönderen akademisyenlere sonsuz şükranlarımı sunuyorum. Gücünü okurlarından alan dergimizin 1 yaşı kutlu olsun.

2020 yılında yaşanan olayların gölgesinde kalsak da sizlere en güncel ve en doğru bilgiyi verme mücadelemize engel olamadı. Gerek yaşanan doğa olayları, gerek Covid-19 salgın hastalığı bizlere bir kez daha psikososyal müdahalenin ne kadar önemli olduğunu ve hayati önem taşıdığını gösterdi.

Afet ve acil durumlarda psikososyal müdahale, afet sonrasında etkilenen bireylerin, normal yaşantılarına geçiş sürecini hızlandırmaya ve toplumun var olan gereksinimlerini tespit ederek; gelecekte ortaya çıkması olası afetlerle başa çıkma, müdahale edebilme kapasitesinin ve iyileşme becerilerinin artırılmasına ve yardım çalışanlarının desteklenmesine yönelik etkinlik ve hizmetler bütünü olarak ele alınmaktadır.

Kumluca Rehberlik ve Araştırma Merkezi olarak bu yıl sizlere bu eksende yararlı olmaya özen gösterdik. Covid 19 salgın hastalığı nedeniyle yüz yüze yapama sakta sizlere resmi internet sitemiz, sosyal medya hesaplarımız ve KURAM Dergisi aracılığıyla psikososyal destek vermeye çalıştık. Bu süreçte kurum olarak sizlerden beklen-timiz resmi internet sitemize ve sosyal medya hesaplarımıza ilgi göstermeniz ve böylece psikososyal müdahalenin de etkin ve verimli yürütülmesine katkı sağlamanız. Bizim gücümüze güç katmanız.

2021 yılının hepimize sağlık ve mutluluk getirmesi dileğiyle...

Bir sonraki sayımızda görüşürüz...

Murat KAVLAK

Kumluca Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürü

İÇİNDEKİLER

NASIL ÖĞRENİRİZ?

İnsanlar öğrenme yetenekleri açısından benzerlikler taşısa da öğrenme tarzları farklıdır. Herkes öğrenebilir...

YAZI: PINAR KOÇYİĞİT S:5

OTİZM VE PANDEMİ

Pandemi basit bir tanımla dünya üzerinde eşzamanlı olarak yaygın bir şekilde çok fazla sayıda insanı tehdit...

YAZI: SEVİM HOŞ OFLUOĞLU S:7

OKULLARDAKİ BAHÇECİLİK FAALİYETLERİNİN ÇOCUKLARDAKİ OBEZİTE İLE MÜCADELEDEKİ ETKİSİ

Çocukluk obezitesi İngiltere’de genel sağlık açısından önemli bir sorun teşkil etmektedir...

YAZI: DR. MÄTLUBA KHAN S:10

OKULLARDA ÇOCUKLARIN TELEFON BULUNDURMALARINA İZİN VERMEK AKILLICA MI?

Öğrencilerin telefon bulundurması, okul başarılarını nasıl etkiliyor?

YAZI: DOÇ. DR. RICHARD MURPHY S: 12

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ VE ÖZEL EĞİTİM

İnsanların çeşitli öğrenme kaynakları vardır. İnsan; gözlemleyerek, işiterek, model alarak, deneyerek, akıl yürüterek...

YAZI: AHMET ALP MADAN S: 15

PANDEMİ DÖNEMİNDE OKULA UYUM

Çocuğunuzun okula başlaması hayatınızdaki en önemli dönemlerden biri...

YAZI: YASİN ŞEN S: 17

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNDA TERAPİ YÖNTEMLERİ

Duyusal bütünleştirme terapisi, otizm spektrum bozukluğu olan çocuklarda...

YAZI: SONER ÖZTÜRK S: 20

ÇOCUKLARDA HAYVAN SEVGİSİ

Hayvanların insan yaşamına katılımını ilk insandan itibaren farklı amaçlar ve yöntemlerle gözlemleme..

YAZI: ESMEGÜL KUŞÇU S: 22

“ÖZEL” ÇOCUKLARA ÖZEL İLGİ GÖSTEREN MOBİL UYGULAMA

Dergimizin bu sayısındaki yazımda uzaktan eğitim döneminde öğrencilerimizin...

YAZI: VELİ CAN TÜRKÖĞLU S: 25

UNICEF: OKULLARIN KAPANMASI SON ÇARE OLMALI

COVID-19 nedeniyle okulların kapanmasından etkilenen ..

S: 28

ÖZEL EĞİTİM OKUL VE SINIFLARINDA YAPILAN UZAKTAN EĞİTİMİN KALICILIK VE GENELLEMELERİNİN SAĞLANMASINA YÖNELİK ETKİNLİK TEMELLİ AİLE EĞİTİMİ PROGRAMI DEĞERLENDİRME RAPORU

S: 29

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HABERLERİ

S: 38

100 Madde ile Eğleniyorum Öğreniyorum

01 Farklı bir dilde şarkı ezberleyebilir misin?

02 Bulmaca hazırlamak çözmekten daha zordur. Denemeye var mısın?

03 En sevdiğin filmin afişini kendin hazırlamak ister misin?

04 Dans koreografisi hazırlayabilirsin.

05 Bugün ilginç çeken bir belgesel izlemeye ne dersin?

06 Ailenle yeni yemek tarifleri deneyebilirsin.

07 Yabancı dilde yazılmış bir kitaba başlayabilirsin.

08 Yeni bir dil öğrenebilirsin.

09 Bir öykü kitabı yazabilirsin.

10 Dünya için önemli olan tarihleri öğrenebilirsin.

11 Ülkemiz için önemli olan tarihleri öğrenebilirsin.

12 Kendi başına yepyeni bir oyun üretebilirsin.

13 Kullanmadığın eşyalarını ihtiyaç sahiplerine vermek için ayırabilirsin.

14 En sevdiğin filmi yabancı bir dilde izleyebilirsin.

15 İnternette origami yapmayı öğrenebilirsin.

16 Evde yapabileceğin deneyleri araştırabilirsin.

17 Bir tiyatro oyunu yazıp evdekilerle sergileyebilirsin.

18 Arkadaşların için el işi hediyeleri hazırlayabilirsin.

19 Kısa egzersizler yapabilirsin.

20 Arkadaşların ve aile üyeleriyle görüntülü aramalar yapabilirsin.

NASIL ÖĞRENİRİZ?

PINAR KOÇYİĞİT

Psikolojik Danışman

İnsanlar öğrenme yetenekleri açısından benzerlikler taşısa da öğrenme tarzları farklıdır. Herkes öğrenebilir ama herkes aynı şekilde öğrenemez. Kişiler arası bu farklılıkların olması herkese uyan bir öğrenme stiline olmamasından kaynaklanır. Bu farklılıklar dikkate alınmadan planlanan eğitim faaliyetlerinden bütün öğrenciler eşit şekilde faydalanamaz. Öğrencilerin hangi öğrenme stillerine sahip olduğunun bilinmesi eğitimde uygun yöntem, strateji, teknik ve materyal seçimine yardımcı olur.

Öğrenme stilleri “bireyin doğuştan getirdiği; yeni bir bilgiyi öğrenirken, hatırlarken veya kullanırken kendine özgü kullandığı yol ve onun başarısını etkileyen karakteristik özelliği” olarak tanımlanmaktadır. Tanımdan da anlaşılacağı üzere bireysel bir farklılık olarak ortaya çıkan öğrenme stilleri nitel bir değişkendir, fazla sayısallaştırılmaz ve kolayca değişim göstermez.

Öğrenme stillerinin genel olarak öğrenmeyi etkilediği ve bazı öğrenme stillerinin belirli türdeki öğrenme ürünlerinin kazanılmasını kolaylaştırdığı belirtilmektedir. Bireyin öğrenme stiline belirlenmesi;

- Bireylerin öğrenme döngüsündeki güçlü ve zayıf yönlerinin bilinmesine,
- Zayıf yönlerinin geliştirilmesi için önlemler alınmasına,
- Birlikte çalışmaya en uygun bireylerin bir araya

getirilmesine,

- Sınıflardaki çeşitliliğin gözetilmesine,
- Öğrencilerin başarı, ilgi ve motivasyonlarını olumlu yönde etkileyecek öğrenme ortamlarının ve eğitim programlarının hazırlanmasına olanak sağlar.

Her öğrenci, bilgiyi alma ve işleme sürecinde, tercih ettiği yol ve yöntemler farklıdır. Diğer bir deyişle öğrenme sürecindeki her öğrenci, farklı öğrenme stillerine sahiptir. Bazı öğrenciler olgulara ve verilere odaklanırken bazı öğrenciler kuram ve matematikte daha rahattırlar. Bazı öğrenciler resimler, diyagramlar, şemalar gibi görsel unsurlara eğilim gösterirken bazıları da sözel formları tercih eder. Bazı öğrenciler de aktif ve uygulamalı öğrenmeyi tercih ederken bazıları da daha kişisel ve kendi duyguları ışığında öğrenmeyi tercih eder. Öğrenmede bireyselliğin öne çıktığı çağdaş öğretim yaklaşımlarında öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyi, ilgileri, algıları, baskın zekâ tipi gibi birçok unsur göz önünde bulundurularak öğrenme-öğretme aşamasına geçilmektedir. Öğrenme stillerinin ne olduğunun bilinmesi de öğretme-öğrenme faaliyetlerine fayda sağlamaktadır.

Öğrenme stilleri öğrencilerin bilgiyi etkili bir şekilde yapılandırmalarında önemli rol oynamaktadır. Her öğrencinin kendine özgü öğrenme stili sayesinde aynı bilgi farklı öğrenciler tarafından farklı şekillerde algılanmakta ve kalıcı belleğe aktarılmaktadır. Bireysel farklılıkların göz önünde tutularak öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi öğrencilere aktarılan bilgilerin kalıcı olmasını sağlamaktadır. Bu nedenle öğrencilerin hangi öğrenme stiline sahip olduğu bilinmeli, eğitim öğretim etkinlikleri ona göre düzenlenmelidir. Öğrencilerin öğrenme stilleri hakkında bilgi sahibi olmak hem öğrenen hem de öğretenden açısından öğrenme-öğretme sürecinin daha verimli geçmesini sağlamaktadır. “Öğrenme stili; öğretme sürecinde öğretmenlere, öğrenme sürecinde ise bireyin kendisine yardımcı olmaktadır.

Öğretmen öğrencisinin öğrenme stili ile ilgili bilgiye sahip olursa ona uygun öğretim uygulayabilir. Böylelikle öğrenci, öğretmenin öğretme stiline göre başarısız ya da başarılı olma durumuna düşmez”.

Öğrencilerin öğrenme stillerine uygun bir öğretim hizmeti sağlamak akademik olarak başarılarının artması yanında farklı olana karşı hoşgörü geliştirme, daha disiplinli olma, öğretime karşı olumlu tutum geliştirme gibi boyutlarda da artışı beraberinde

getirmektedir.

Bir öğrencinin öğrenme stilini belirleyerek gerekli düzenlemeleri yapmak öğrenci başarısını artırır. Her öğrencinin en iyi öğrendiği yol, onun öğrenme stildir. Öğrenme stillerini temelde üç ana özellikte toplayabiliriz. Bu stillerden sadece tek birine sahip olmak, hemen hemen imkânsızdır. Genelde bu üç biçimden her birini farklı ağırlıklarda kullanırız. Bunlar;

1-GÖRSEL: Görseller özel yaşantılarında genellikle düzenli ve titizdirler. Dağınık bir masada ders çalışamazlar, önce masayı kendilerine göre düzenlerler, daha sonra çalışmaya başlarlar. Çantaları, dolapları her zaman düzenlidir. Tam olarak öğrenbilmeleri için dersin mutlaka görsel malzemelerle desteklenmesi gerekir. Harita, poster, şema, grafik gibi görsel araçlarla kolay öğrenirler ve bu araçlarla öğrendiklerini kolay hatırlarlar. Bilgi ve kavramları sembol ve resimlere dönüştürmeleri anlamalarını ve bellekte tutmalarını kolaylaştırır.

Görseller en iyi nasıl öğrenir? :

- Yazarken, okurken renkli kalemler kullanmalı, önemli konuların altını renkli kalemle çizmelidir.
- Ders dinlerken not almalıdır.
- Anahtar sözcük kartları hazırlamalıdır, kısa notlar alarak pekiştirmelidir.
- Öğrenmesi gereken materyalleri kendine göre renklendirmeli, organize etmelidir.
- Ders çalışırken sessiz bir ortamda ve tek başına olmalıdır.
- Çözmeye çalıştığı problem birkaç aşamalı ise her aşamanın nasıl olduğunu ve geçişiyle ilgili açıklamalı bilgiler yazmalıdır.
- Video ve bilgisayar programlarından yararlanmalıdır.

2-İŞİTSEL: İşitseller, ses ve müziğe duyarlıdır. Sohbet etmeyi, birileri ile çalışmayı severler. Daha çok konuşarak, tartışarak öğrenirler. Bu nedenle sınıfta son derece aktiftirler. Bir şey düşünürken kulak hizasına doğru bakarlar. Bir bilgiyi hatırlamak istediklerinde genellikle o bilgiyi aktaran kişinin anlatım tarzını veya daha önce bireysel olarak yaptıkları sesli tekrarı hatırlamaya çalışırlar.

İşitseller en iyi nasıl öğrenir?

- Çalışma grupları oluşturmali ve o gruplarla çalışmalı ya da bir çalışma arkadaşı bulmalıdır.
- İşittiğini hatırladığı için konuları tekrar ederken yüksek sesle okumalıdır.

- Basamaklı bir şekilde öğrenmeleri gereken şeyleri basamaklı olarak yazıp yüksek ses ile söylemelidir.
- Önemli konular ve talimatları yüksek sesle okumalı / tekrarlamalıdır.
- Problem çözerken kendi anladığı şekilde, yüksek sesli, kendi sözcükleriyle ifade etmelidir.
- Ders çalışırken ses kayıtları yapıp, bunları sınavlara hazırlanırken tekrar amaçlı kullanabilirler.

3-DOKUNSA: Kinestetikler oldukça hareketlidirler. Sınıfta yerlerinde duramaz, sürekli hareket etmek isterler. Bu hareketlilik, uygun işlere yönlendirilmezse genelde sınıfta problem çıkarırlar. Dersin anlatılması veya görsel malzemeler ile zenginleştirilmesi, kinestetik öğrencinin öğrenmesine beklenen ölçüde katkı sağlamaz. Öğrenebilmeleri için mutlaka ellerini kullanacakları, yaparak- yaşayarak öğrenme dediğimiz öğrenme tekniklerinin uygulanması gerekir. Düşünürken aşağı doğru bakarlar, dağınıktırlar. Yeni bir şey öğrenirken hareket ederek öğrenmeyi tercih ederler.

Dokunsallar en iyi nasıl öğrenir?

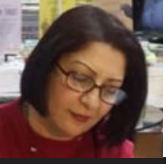
- Ders çalışırken kendi istediği yerde ve şekilde çalışmasına izin verilmelidir.
- Çalışırken elinde notlar ve kartlarla yüksek sesli okumalar yapmalıdır, bu yöntemle öğrenme kolaylaşır.
- Çalışırken hareket etmesi kısıtlanmamalıdır.
- Dersi dinlerken hareket etmelerine ve bir şeyler ile oynamalarına izin verilmelidir.
- Laboratuvar çalışmaları için fazladan izin verilmelidir. Konu ile ilgili müze, tarihi yerler gibi yaşayarak öğrenebileceği yerlere gitmesi sağlanmalıdır.
- Lego, oyun hamuru, kil vb. dokunsal materyallerle öğrenme zenginleştirilmelidir.
- Oyunlarda rol alarak, deney yaparak, yazarak çok daha verimli bir süreç geçirilir.

Kaynaklar

Arslan, N. Ve Durukan, E. (2015). Ortaokul Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri Ve Yazma Eğilimleri Arasındaki İlişki, Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 4/3 s. 1251-1267, TÜRKİYE
Bayırlı, A., Orkun, M.A. ve Bayırlı, S. (2019). Öğrenme Stilleri Modellerinin İncelenmesi, Kıbrıs.
Yavuz, M. (2015). Öğrenme Stilleri, <https://www.rehberliksevisim.com/2015/11/ogrenme-stilleri/> adresinden erişildi.

OTİZM VE PANDEMI

SEVİM HOŞ OFLUOĞLU

Yazar - Sesimiz Otizm Yaşam Eğitim
Derneği Başkanı

Pandemi basit bir tanımla dünya üzerinde eş-zamanlı olarak yaygın bir şekilde çok fazla sayıda insanı tehdit eden bulaşıcı hastalıkların adıdır.

Sıradan bir kavram olmadığı gibi İnsanlığı çok yönlü etkileyen küresel bir sorundur. Salgın konusunda bilinçli ve tedbirli olmak, risklere karşı korunma seviyemizi de yükseltecektir.

Peki, otizmlili bireyler bu salgından kendilerini ne kadar koruya biliyorlar? .Diğer bireylere oranla ne kadar risk altındalar? Bu soruların bir tek cevabı var oda riske çok açık olduklarıdır. Salgının ne demek olduğunu bilmedikleri gibi korunmaları da ancak ailelerinin özeni ve dikkati ile mümkün olmaktadır. Her aile salgını kendi iletişim düzeyinde, anlayabilecekleri bir şekilde anlatmaya çalışsa da görünür bir şey olmadığı için anlamakta zorlanıyorlar. Yine de kötü bir şey olduğunu kısmen algılayabiliyorlar.

Aileler, Korunma tedbirlerinin en zor kısmı olan çocuklara maske takma alışkanlığının konusunda zorlanmış olsalar da çoğunlukla sonuç alabilmişlerdir. . Başlangıçta maske birçoğu için ürkütücü ve sıkıcı olsa da ailelerin ısrarları sonucu kullanma alışkanlığı edinmişlerdir. Ancak birçok otizmlili birey

halen dahi maske takmamakta ısrar etmekte ve risklere açık hale gelmektedir. Diğer bir husus ise ailelerin yoğun dikkat etmesi gereken, teması en aza indirmek ve hijyen kurallarına dikkat etmek. Hem kendilerini hem de çocuklarını bu süreçte korumak ayrı bir stres eklemiştir ailelerin hayatına.

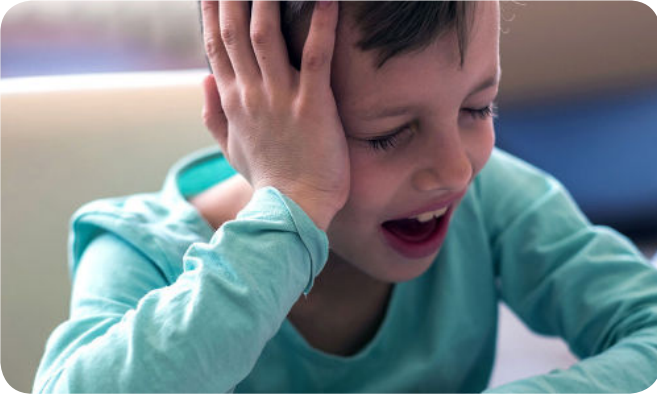
Salgın döneminde görünür olmasa da engelli bireyler oldukça etkilenmiştir. Yapabilecekleri sınırlı olduğu için hayatlarını doldurmakta zorlanmaktadır. Karantina sebebiyle hepimizin kendimizi evlerimize kapatmamıza rağmen, okuyarak, dinlenerek ve yeni ev içi aktivitelerle kendimizi oyalayabilme şansımızın olmasıdır. Normal gelişim gösteren çocuklar eğitime online ulaşabiliyorlar. Ancak Engelli bireylere bu imkân sunulmuş olmasına rağmen

men bundan faydalanacak düzeyde Engelli sayısı maalesef az. Çoğu için eğitim dışarda ve birebir çalışmakla mümkün. Ev ortamında eğitim normal şartlar altında bile zor yapılabilir. Birçoğu online derse katılmak şöyle dursun, bilgisayar başına bile oturmamakta ısrar etmektedir. Anlamlandırmakta güçlük çektikleri bir karmaşa ile karşı karşıya kalmışlardır.

Engelli bireylerde salgın sebebiyle kaygı artmıştır.

Yetişkin yaşta olanların yıllardan beri süregelen olmazsa olmaz dedikleri alışkanlık ve takıntıları vardır. Şimdi bütün bu düzen bir anda bozulmuştur. Rehabilitasyon, okul, akraba ziyaretleri, parklar, alışveriş merkezleri onların gittikleri yerlerdir. Bütün bunlardan aynı anda bir kopuş yaşanması hem ailelerin hem de onların rutinlerini bozmuştur. Strese maruz kalmalarının sonucunda birçoğunun uyku düzeni bozulmuştur. Öfke nöbetlerine paralel olarak tik davranışları artmıştır. İştah artışı ve yeme bozuklukları tekrar ortaya çıkmıştır. Bazı aileler fark etmese bile çocuklar depresif duruma gelmişlerdir. Zaten sıkıntılı ve engeli olan çocuklarda ilk etapta bu depresif durum fark edilememekte sorunlar mevcut engele bağlanmaktadır.

Özetle her olağan üstü durum otizmlileri her zaman iki kat daha fazla etkilemektedir. Alınan önlemlerin çoğu onların ihtiyaçlarına cevap verememektedir. Bu durumda iş yine ailelere düşmektedir. Eski alışkanlıkların yerine yenisini koymak elbette ki çok zor. Ancak yeni ev içi aktiviteler denenerek, onlara bir meşguliyet kazandırılabilir. Burada zamanı planlamak ve onları boşluk hissinden kurtarmak çok önemlidir. Evde koşu bandı veya bisiklet varsa spor yapılması hem kilo almalarını önlemek hem de yeni bir aktivite yaratmak adına faydalı olabilir. Çocukları yalnız başına bir televizyon karşısına koymak yerine sevdiği bir programı patlamış mısır eşliğinde birlikte oturup izlemek daha eğlenceli olacaktır. Küçük ev işlerine ortak ederek yine zaman değerlendirilmiş olur. Daha küçük yaşta çocuklarla yapboz oynamak, tıraş köpüğünü bir masaya yayarak, eğlenceli şekiller çizmek, ipe mandal takmak, birlikte çorap eşleştirmek, giysi katlamak gibi işler meşguliyet ve küçük sorumluluklar adına iyi bir deneme olacaktır. Başlangıçta reddetseler de biraz çaba ve ısrarla onları bu meşguliyetlere çekmek mümkün olabilir.

Güzel günlere inancımızı yitirmemek dileğiyle...

Muzaffer ve Carolyn Sherif – Robbers Cave Deneyi (1954)

Sosyal psikolojinin kurucularından sayılan Muzaffer Sherif ve eşi Carolyn Sherif, Oklahoma Üniversitesi'nde grup çatışmalarını incelemek üzere bir deney gerçekleştirdiler. Deney genel olarak ayrımcılık ve ötekileştirme sorununa değiniyor ve birçok kişi tarafından etik bulunmayan unsurlar barındırıyor.

Deneyde, birbirine benzer 11-12 yaşlarında 22 erkek çocuk yer alıyordu. İkiye ayrılan grup Robbers Cave Ulusal Parkı'na götürüldü ve çocuklara tatil sandıkları bir kamp etkinliği düzenleneceği söylendi. İki grup ayrı kabinlerde kalmaya başladılar. İlk bir hafta grupların birbirlerinden haberi olmadı. Kendi içlerinde bir hiyerarşi oluşturup bir bağ kurdular. İki grup bir araya getirildiğinde ise birbirlerine karşı ilginç bir şekilde düşmanca davrandıkları görüldü. Deneyde çatışmayı arttırmak amacıyla iki grup arasında yarışmalar yapıldı. Bu yarışmalardan sonra düşmanlık arttı ve iki grup artık aynı odada yemek yemeği de reddediyordu. Çalışmanın son aşamasında iki grubu bir araya getirerek film izlemek gibi daha eğlenceli aktiviteler gerçekleştirildi. Bu da işe yaramayınca iki grubun birlikte takım çalışması yapması sağlandı. Deneyin sonunda iki grup da aynı otobüste dönmeyi kabul etti.

Deney, çatışmanın sona erdirilebileceğini ve önyargıların çeşitli eylemlerle üstesinden gelinebileceğini gösteriyordu.

100 Madde ile Eğleniyorum Öğreniyorum

21 Dünyanın 7 harikasını öğrenebilirsin.

22 Televizyonda sevdiğin bir programı izleyebilirsin.

23 Ailenle sessiz sinema oynayabilirsin.

24 Ailenden yardım alarak yemeği sen hazırlayabilirsin.

25 Kendinin ve aile üyelerinin resmini çizmeye çalışabilirsin.

26 Çizgi roman okuyabilirsin.

27 Ülkelerin bayraklarını öğrenebilirsin.

28 Şehirlerimizin plaka numaralarını öğrenebilirsin.

29 Hangi hayvanın hangi bölgede yaşadığını araştırabilirsin.

30 Hangi bitkinin hangi bölgede yetiştiğini araştırabilirsin.

31 Zeybek oynamayı öğrenebilirsin.

32 Kendi odanı toplayıp temizleyebilirsin.

33 Günlük tutabilirsin.

34 Yeni enstrümanlar keşfederek çıkardığı sesi internette dinleyebilirsin.

35 Yeni bir enstrüman çalmayı öğrenebilirsin.

36 Limonata yapmayı öğrenebilirsin.

37 Şiir yazmayı deneyebilirsin.

38 Suluboya yapabilirsin.

39 Ailenle bom oyunu oynayabilirsin.

40 Mors alfabesini öğrenmek istemez misin?

OKULLARDAKİ BAHÇECİLİK FAALİYETLERİNİN ÇOCUKLARDAKİ OBEZİTE İLE MÜCADELEDEKİ ETKİSİ

DR. MATLUBA KHAN

Cardiff Üniversitesi

Çocukluk obezitesi İngiltere’de genel sağlık açısından önemli bir sorun teşkil etmektedir. 2017 ile 2018 yılları arasında yapılan bir araştırmada, 2 ila 15 yaş arasındaki çocukların %28’inin obez ya da kilolu olduğu bulunmuştur. Kilolu ya da obez çocuklar ise ergenlik ve ileri yaşlarda, obez olma ihtimallerinin ise çok yüksek olduğu bilinmektedir. Ayrıca obezitenin tip 2 diyabet veya kanser gibi birçok rahatsızlığa da neden olduğu bilinmektedir.

Obezitenin artışındaki en büyük nedenlerden birisi kötü beslenme alışkanlıkları ve fiziksel aktivitenin az olmasıdır. Avrupa’da ve Kanada’da 11 yaş grubundaki çocukların %41’i, günlük öğünlerinde sebze ve meyve tüketirken, katılımcıların sadece %24’ünün fiziksel olarak aktif oldukları tespit edilmiştir.

Erken çocuklukta obezite problemi ile mücadele etmek, çocukların yaşamları boyunca sağlıklı ve sağlam bir fiziksel yapıya sahip olmaları ile birlikte sağlıklı alışkanlıklar edinmeleri için önemlidir. Bu nedenle, obeziteye karşı eğitim ortamlarında yapılacak bahçecilik eğitimi bir çözüm olarak düşünülebilir. Bahçecilik eğitimi ya da faaliyetleri, düşük fiziksel aktivite ve sağlıklı besin tüketmeyi direkt hedef alan stratejidir.

Çocukları bahçecilikle tanıştırma

2018 yılında, Dr. Ruth Bell ve ben Landon anaoku-

lunda okul bahçecilik projesini tasarladık. Projeyi gönüllü toplum kuruluşları ile birlikte yürüttük.

Çocuklar eğitim öğretim yılında, her hafta 2 saatlik olmak üzere bahçecilik seanslarına katıldı. Seans sürecinde çocuklara bahçecilik eğitimi ile birlikte sebze ve meyve ile beslenmenin önemi, sağlıklı beslenme yöntemleri ve yetiştirdiğimiz sebze ve meyveleri tatlarına bakmalarını sağladık.

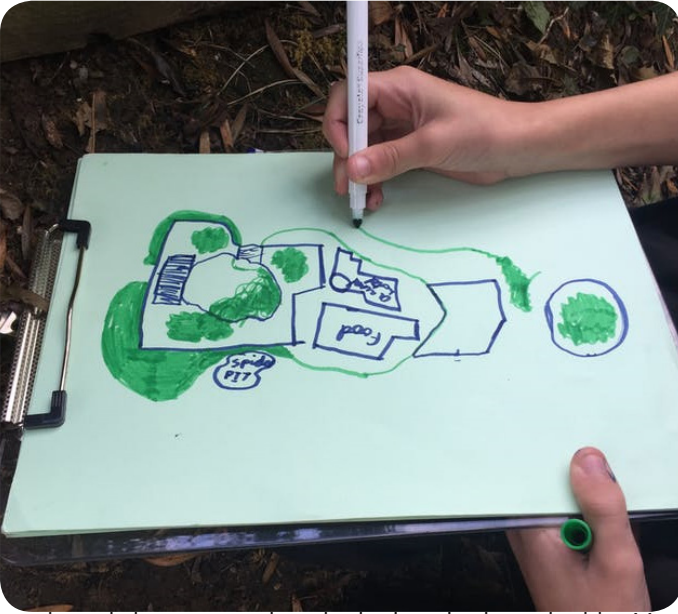
Bahçecilik faaliyetleri çocukların görüşlerine göre tasarlandı; doğal ya da yaban hayatını destekleyecek biçimde tasarlanmaya çalışılan bahçeler, çocukların kendi çizimlerine göre okul bahçesinin düzenlenmesi.

Kışın, çocuklar ilkbahar bitkilerini yetiştirmek için yükseltilmiş yataklar hazırladılar - otları ayıkladılar, örtüler ve onları yaprak malcıyla yeniden doldurdular. Bahçelerine tohum da ektiler ve ilkbahara hazırlık yaptılar.

Sonuçların değerlendirilmesi

Yapılan faaliyetlerin etkisini test etmek için, bahçecilik faaliyetlerine katılan öğrencilerle ile kontrol

grubundaki öğrencileri birbirleriyle kıyasladık. Yarıyıl boyunca, kontrol grubundaki 30 öğrenci sınıf içi faaliyetlere katılırken, 30 öğrenci bahçecilik faaliyetlerine katıldı. 2. yarıyıl da ise kontrol grubunun da bahçecilik faaliyetlerine katılmalarına izin verildi.

60 öğrenciye aktivite seviyelerini ölçecek ivmeölçeri giydirdik ve bunları 7'şer günlük periyotlarda çocukların aktivite seviyelerini ölçtük. Ayrıca araştırma başında ve sonunda sebze ve meyve tüketimi ile ilgili tutumlarını ve tüketim oranlarını ölçen bir anket uyguladık.

Araştırma sonunda, bahçecilik eğitimine katılan öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilere göre daha aktif olduklarını, okul içerisinde de daha az oturarak vakit geçirdiklerini tespit ettik. Ayrıca çocuklar ve aileleriyle yapılan görüşmelerde, bahçecilik seanslarına katılan çocukların daha fazla kaslandıklarını ve bu kasları geliştirdiklerini belirttiler. Kış aylarında yapılan bahçecilik eğitim saatlerinde hava soğuk olmasına rağmen, çocuklar bahçeciliğe devam etmek istediler ve bu durum eğitim seanslarını hiç etkilemedi.

Artan Bilgi

Araştırmamız verilerinde bahçecilik eğitimi alan çocukların meyve veya sebze tüketimi ile ilgili bir bilgi bulunmamasına rağmen, katılımcı çocuklar, sebze, meyve ve besinler ve sağlıklı beslenme ile ilgili daha çok bilgi sahibi olduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca çocuklardan bir kısmı, daha önce yeşillik yemediklerini, şimdi ise yemeğe başladıklarını ve yeni sebze yemekleri tatmak istediklerini belirtmiştir. Kış ayında, çocuklar genellikle ekme ve bahçeyi ilkbahara hazırlama çalışmaları yapabilmişler, uzun

bir süre yetiştirdikleri sebzeleri tatma şansları olmamıştır. İlerleyen süreçte, çocuklar kendi bahçelerini kuracaklarını ve daha fazla meyve ve sebze yetiştirmeye istekli oldukları gözlenmiştir.

Bunlara ek olarak, sınıf öğretmenleri, sınıf içerisindeki derslerde iyi performans gösteremeyen çocukların, bahçecilik eğitiminden sonra sınıf içerisinde de etkinliklere katılmada daha istekli olduklarını belirtmişlerdir. Bazı performansları düşük çocuklar, sınıf içerisinde liderlik becerileri göstermiş ve izcilik kulüplerine katılmışlardır. Bir diğer konu da, öğretmenler yine etkinliklere katılan özel öğrenme güçlüğü yaşayan iki öğrencinin de sınıf içinde daha fazla aktif olduklarını belirtmiştir.

Etkinlik sürecinde, çocuklar bahçeyi daha da güzelleştirebilmek için dışardan daha çok insan getirmeleri gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca yine bazı çocuklar, sınıf içerisindeki dersleri de bahçede yapmaları gerektiğini söylemiştir. Araştırmaya katılan öğrenciler, okulda verilen ara ve öğlen yemeklerinde daha çok sebze ve meyve olması gerektiğini yazılı olarak okula bildirmiştir.

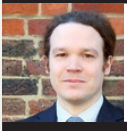
Özellikle pandemi sürecinde, obezite ve pandemi ile mücadelede, bahçecilik eğitimi, öğretmenler için güzel bir düşünce olabilir. Geniş bir çerçevede düşünüldüğünde, bahçecilik, çocuklara sağlıklı yeme alışkanlığı kazandıracağı gibi, obezite ile ilgili mücadelede etkili bir adım olabilir.

Çeviri : Hüseyin ERDEM
Özel Eğitim Hizmetleri Bölüm Başkanı

OKULLARDA ÇOCUKLARIN TELEFON BULUNDURMALARINA İZİN VERMEK AKILLICA MI?

DOC. DR. RICHARD MURPHY
Teksas Üniversitesi

Öğrencilerin telefon bulundurması, okul başarılarını nasıl etkiliyor?

Bugünlerde bir çok ülkede tartışılan konulardan birisi de öğrencilerin telefon bulundurmasıdır. Bazı ülkelerde tamamen telefon bulundurmak yasaklanmasına rağmen, bazı ülkelere ise telefon kullanmak eğitimi geliştiren bir araç olarak sınıflarda kullanılmakta.

Bu nedenle asıl soru şu; okullar mobil telefon kullanmaya izin vermeli mi?

Okullar arasında görüş farklılıkları olmasına rağmen, bazı okullar telefon kullanmaya sınırlı şekilde izin vermektedir. New York valisi okullarda telefon kullanımı ile ilgili yasağı kaldırmış ve okul yönetimleri, çocuklar arasındaki eşitsizliği azalttığını belirtmiştir.

Eğitim ekonomisi alanında bir araştırmacı olarak, telefonun okullarda kullanımının yasaklamanın çocukların akademik performanslarında ve test sonuçlarında ne gibi bir etkisi olduğunu araştırdık. Araştırma sonuçlarımıza göre, telefon kullanımını yasaklamak, öğrencilerin akademik başarılarını arttırmakla birlikte, düşük başarılı yada risk gr-

bundaki öğrencilerin ise bundan daha çok fayda gördüklerini tespit ettik. Araştırmada ayrıca, telefon kullanımının yasaklanmasının çocuklar için okullarında haftada 1 saat kazandırdığını bulduk.

Öğrenci performanslarında artış

Telefon kullanımının yaygınlaştığı dönemde, İngiltere'deki telefon yasağı ile ilgili ilgili bir araştırma sonucu dikkat çekmektedir. Araştırmacılar, 2001 yılından bugüne kadar İngiltere'deki dört şehirdeki (Birmingham, London, Leicester ve Manchester) okullarda uygulanan telefon kuralları ve öğrencilerin ulusal sınavlardaki başarı verilerini birbiriyle karşılaştırmışlardır.

Okullar telefon kullanımını yasakladıktan sonra, 16 yaş grubundaki öğrencilerin test puanları, standart sapma oranının olarak %6.4 olarak arttığı gözlenmiştir.

2012 yılı itibariyle %90.3 öğrencinin Amerika'da telefon sahibi olduğu tahmin edilmektedir. İngiltere'de ise yukarıdaki araştırmada bu oran %73 olarak belirtilmiştir. Bu nedenle, Amerika'da okullarda telefon kullanımının çocuklar üzerindeki et-

kileri daha fazla olacaktır.

Unutulmaması gereken bir diğer nokta ise, okullarda düşük başarı gösteren, sosyo-ekonomik durumu kötü ve risk grubu arasında olan çocuklar için telefon vb teknoloji kullanımı, eğitimde eşitsizliği arttırmaktadır.

Araştırmamızda ve İngiltere'deki araştırmada da düşük başarı gösteren öğrencilerin, diğer öğrencilere göre telefon yasaklanması nedeniyle eğitimde daha fazla avantaj sağladıkları ve ayrıca özel eğitime ihtiyacı olan çocuklarda ise daha büyük bir etkiye sahip olduğu bulunmuştur.

Akademik başarısı iyi olan öğrenciler için ise herhangi bir anlamlı bir sonuç bulunamamış ve bu öğrenciler için telefonu okulda bulundurmalarının okul başarısına etki eden herhangi bir olumsuz sonuç gözlemlenmemiştir. Bir diğer ilginç husus ise, 14 yaş çocuklarda da benzer sonuçlar alınmıştır. Bu çocukların 14 yaş aralığında olan çocukların daha az telefon kullandıkları sonucu çıkarmamıza neden olmuştur.

Araştırmamızdaki veriler

İngiltere'deki okullar cep telefonu politikaları konusunda tam özerkliğe sahiptir. Bu nedenle cep telefonu yasaklanması ile ilgili bölgesel ve okullar anlamında bir çok farklılıklar bulunmaktadır. Bu varyasyon ise araştırmamızı daha da kolaylaştırdı. Araştırmamızda değişik bölgelerdeki okullarda bulunan öğrencilerin test puanları ve değişiklikler incelenmiştir.

2001 yılında, bütün okullarda öğrencilerin telefon bulundurmasına izin verilmesine rağmen, 2007 yılında telefon kullanımına izin veren okul oranı %50'ye düşmüş ve 2012 tarihi itibarı ile %98'e çıkmıştır.

Ayrıca toplanan veriler, bizlere çocukların cinsiyeti

gibi karakteristik özellikleri yanında, ücretsiz öğle yemeği, özel gereksinimli olup olmaması veya okula devam durumu gibi bilgilerde sunmuştur. Toplanan veriler telefon kullanımının çocuklar üzerindeki etkisini ölçmemizi sağlamıştır.

Okullarda uygulanan telefon bulundurma politikaları

Teknolojik gelişmeler sonucunda gelişen teknolojik ürünleri kullanmak, toplum tarafından üretkenlik olarak düşünülmektedir. Modern teknoloji ise öğrenci performanslarını arttırmak için sınıflarda kullanılmaktadır. Buna rağmen, teknolojik ürünler sınıflarda öğrencilerin dikkatini dağıtmak vb olumsuzluklara da neden olabilmektedir. Cep telefonları ise içlerinde barındırdığı oyunlar, internet, sosyal medya gibi bir çok uygulama bulundurması nedeniyle buna en iyi örnektir. Bu anlamda araştırmamız literatüre cep telefonu kullanımı ve öğrenci performansları hakkında katkı sağlayacaktır. Sonuç olarak değerlendirildiğinde, araştırma verilerimiz telefon kullanmanın çocukların akademik performansı üzerinde negatif etkisi olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle, telefon kullanımına izin verilen okullarda, akademik becerilerin desteklenmesi için kurslar açılması önerilmiştir. Ayrıca, araştırma sonuçları, eğitim öğretimde telefon vb. teknolojik materyallerin, belirli düzenlemeler yapıldıktan sonra yararlı olup olmadığı hakkında bilgi içermemektedir.

New York valisi eşitsizliği ortadan kaldırmak için telefon kullanımına izin verdiğini belirtmiştir. Fakat, bizim araştırmalarımız, tam tersi sonuçlar ortaya koymuştur. Araştırmamız, başarısı ve gelir düzeyi düşük çocuklarda, telefon kullanımının akademik olarak çocukları daha fazla olumsuz etkilediğini ortaya çıkarmıştır.

Çeviri : Hüseyin ERDEM
Özel Eğitim Hizmetleri Bölüm Başkanı

100 Madde ile Eğleniyorum Öğreniyorum

41 Ailenle ya da bilgisayarla satranç oynayabilirsin.

42 Dünyaca ünlü ressamı araştırabilirsin.

43 Dünyaca ünlü sanat eserlerini araştırabilirsin.

44 Farklı spor dallarını araştırabilirsin.

45 Sanal müzeleri gezebilirsin.

46 Sevdığın bir kitap için kitap kapağı tasarlayabilirsin.

47 Pandomim yapabilirsin.

48 Evde ailenle saklambaç oynayabilirsin.

49 Ailenle birbirinizi ne kadar iyi tanıyorsunuz oyunu oynayabilirsiniz.

50 Legolarınla oynayabilirsin.

51 Boyama kitabına başlayabilirsin.

52 Ailenle birlikte kek yapabilirsin.

53 Kendine kostümler hazırlayabilirsin.

54 Oyuncaklarına kostüm tasarlayabilirsin.

55 Ailenle isim şehir oynayabilirsin.

56 Oyun kartlarından kule yapabilirsin.

57 Ailenle dama oynayabilirsin.

58 Ailenle kelime türetmece oynayabilirsin.

59 Ailecek kulaktan kulağa oynayabilirsiniz.

60 Ailenle bil bakalım kim oyunu oynayabilirsin.

2. Algısal disleksi: bu tip disleksi yaşayan çocuklar genelde kelimeleri bir bütün olarak algırlar. Okumayı genellikle öğrenirler ancak akıcı okumada ciddi sorunlar gözlenir. Bu durumun beynin sol lobunun daha etkin olduğu durumlarda olduğu düşünülüyor. Bu işlevsel bozukluk; okuma, yazma, konuşma, matematiksel beceriler için gerekli olan bilişsel gelişimde gecikmeye neden olur. Yapılan bazı çalışmalar sonucunda öğrenme güçlüğünde ailesel geçmişin etkili olduğu ortaya konmuştur. Bazı önemli isimlerde de öğrenme güçlüğü mevcuttur. Örnek verecek olursak; Picasso, Wagner, Albert Einstein, Can Dündar ...

BELİRTİLERİ;

Öğrenme bozukluğu gelişimsel bir sorundur, bireyin dünyaya geldiği andan başlar ve sonradan edinilmez. Risk taşıyan bireyler okul öncesi çağından itibaren fark edilebilir. Bu bireylerin dil gelişiminde gecikme, ifade edici dilde zorluk çekme, yetersiz kelime dağarcığı, harf-ses ilişkisini öğrenmede güçlük, temel sözcükleri karıştırma durumları gibi dil sorunları görülebilir. Çatal- kaşık kullanmada zorluk, emeklemede güçlük, top zıplatmada güçlük, makas kullanmada güçlük gibi motor problemler de bulunabilir. Algısal alanda ise benzer semboller ayırt etme güçlüğü, benzer sesleri ayırt etme güçlüğü, yönleri karıştırma (örneğin; ayakkabı veya çorabı ters giyebilir) gibi sorunlar gözlenebilir. Bahsedilen problem durumları okul öncesi dönemine aitti, biraz da ilköğretim çağındaki yaşanan durumlardan bahsedecek olursak; zekâ düzeyleri olarak akranlarından hiçbir gerilik gözlenmez. Akademik olarak akranlarında geride performans gösterirler. Harf-ses ilişkisi kurmada güçlük okurken sözcük ya da heceleri ters çevirme, harf-sözcük atlama veya ters çevirme, okuduğunu anlamada ve anlatmada zorluklar, okuduğu yeri ve satırı karıştırma. Yazarken ise akranlarında göre yazısı daha yavaş ve okunaksızdır. Yazarken bazı harfleri ve sayıları karıştırır (b-d, m-n, b-m, 6-9 gibi). El göz koordinasyonu yeterli düzeyde değildir. Kendini sözcüklerle ifade edemez. Defterleri genelde düzensiz olur. Matematiksel olarak da sayıları karıştırabilir, geometrik şekilleri çiz-

mede zorlanabilir, sayı kavramını anlamlandırmada güçlük yaşayabilir (hangisi büyük-küçük, az-çok), çarpım tablosunu ezberlemede zorluk yaşayabilirler. Görsel, işitsel algı sorunları (figür-zemin ilişkisi), kinestetik (dans etme, atlama, zıplama) algı sorunları görülebilir. Dikkat süreleri genelde kısadır, konsantrasyon sorunu da görülebilir. Sosyal ve duygusal olarak yaşatlarına göre daha çocuksudurlar, ilişki kurmakta zorlanır, hayal kurar ve genelde dalgındırlar. Yetişkinlere gelirsek; öğrenmede yaşanan problemler uyum davranışlarını da kapsayan geniş bir alanı etkiler. Eğitim, iş hayatı, günlük rutinler güçlük yaşanan alanlardır. Bu alanlarda akranları gibi ustalık gösteremezler. Öğrenme güçlüğü yaşayan birey fikirlerini paylaşırken acelecidir, fikirlerini iyi yapı-

landırıp ifade edemez. Karar vermede çekinceler ve genel bir organizasyon problemi yaşarlar. Son olarak tedavisinden bahsedecek olursak;

Son zamanlarda öğrenme güçlüğü yaşayan bireylerin tedavisinde metakognitif yaklaşımı benimsenmekte. Metakognisyon kısaca "düşünmeyi düşünmektir." Bu yaklaşım biçiminde, düşünmeyi öğrenme, bilmeyi düşünme, öğrenmeyi öğrenme, öğrenmeyi kontrol etme becerilerinin geliştirilmesi gerekir. Erken tanı bu çocukların geleceklerini etkilime bakımından çok önemlidir, çünkü bu çocukların sadece akademik hayatları değil, akademik başarısızlık nedeniyle psikososyal gelişimleri de bu durumdan olumsuz etkilenir. Erken tanı da veli ve öğretmenlerdeki farkındalık ile mümkündür. Soruna yaklaşımda okul, aile, psikolog, psikiyatrist ve özel eğitim uzmanı iş birliği gereklidir. Çocuğun güçlük çektiği alana özel sözel, işitsel ve görsel eğitim metotları seçilmeli, özel geliştirilmiş bilgisayar programlarından yararlanılmalı, yazarken klavye kullanımı gibi yöntemler kullanılmalı, ayrıca bilgiyi ölçmede yazılı yerine sözlü sınav, çoktan seçmeli test gibi uygulamalara yer verilmelidir.

KAYNAKLAR

Özel eğitim modelleri ve uygulamaları (İstanbul kültür üniversitesi yayınları)

PANDEMİ DÖNEMİNDE OKULA UYUM

Yasin ŞEN

Psikolojik Danışman

Çocuğunuzun okula başlaması hayatınızdaki en önemli dönemlerden biri. Ancak korona virüs salgını nedeniyle bu tatlı heyecanınız, endişe ve farklı soru işaretleri de hakim olabilir. Diğer taraftan çocuğunuzun da okulla ilgili korkularına, "hasta olurum" kaygısı eklenebilir. Hem kendinizi, hem de çocuğunuzu okula hazırlamanız, iyi bir başlangıç yapmanız açısından önemli. Pandemi döneminde okula uyum ile ilgili merak ettiğiniz tüm detayları yazımızda bulabilir ve küçük önlemlerle süreci daha kolay atlatabilirsiniz.

Bu dönemde Çocuğunuza Yapması Gerekenleri Öğretin ve destekleyici olun.

Pek çok okul virüse karşı gerekli önlemleri aldı. Ancak, uzmanların da sürekli vurguladığı üzere hastalıktan korunmak için kişisel hijyen ve tedbir çok önemli. Bu nedenle okul açılmadan önce çocuğunuzun kişisel temizlik becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapın. Örneğin; ellerini nasıl yıkaması gerektiğini öğretin. Bunun yanı sıra doğru alışkanlıkların neler olduğunu anlatın. Çocuğunuzun bu davranışları içselleştirmesinin, onun virüsten korunmasında oldukça etkili olacağını unutmayın.

Çocuğunuza;

- Maske takmanın gerekliliğini anlatın ve kullanması için teşvik edin. Figürlü koruyucular ile bu alışkanlığı daha kolay edinmesini sağlayabilirsiniz.

- Sosyal mesafe ile ilgili gerekli uyarıları yapın. Birlikte olduğunuz zamanlarda bu konuda ona örnek olun.
- Hasta kişilerle temas etmemesi gerektiğini paylaşın.
- Okulda sık sık el yıkaması gerektiğini hatırlatın. Çantasında el dezenfektanı, ıslak mendil gibi temizleyiciler bulundurun.

Panik olmayın Sakinliğinizi Koruyun

Sizin olaylara verdiğiniz tepkiler çocuğunuz üzerinde oldukça etkili. Çünkü, çocuğunuz pek çok konuda sizi model alıyor. Bu nedenle sizin de bu süreçte pandemi ve okulla ilgili kaygılarınızı yenmeniz ve sakinliğinizi korumanız önemli. Ebeveyn olarak siz stresinizi kontrol altında tutmayı başarırsanız, çocuğunuz da kendini güvende hisseder ve uyumu kolaylaşır.

Elbette, yetişkin de olsanız sakin kalabilmek her zaman kolay bir seçenek değil ve çaba gerektiriyor. Bu nedenle kendinize küçük molalar verin. Çok gergin hissettiğinizde yürüyüşe çıkmak, duş almak gibi size iyi gelen çözümler üretebilirsiniz.

Çocuğunuzla Kaygıları Hakkında Konuşun
Çocuğunuza COVID-19 ile ilgili detaylı bilgi vermek, haber programlarını birlikte izlemek tedirginliğini arttırabilir. Kaygısı arttığı için okula gitmek hatta dışarı çıkmak istemeyebilir. Onunla anlayacağı bir dille konuşun. Bunun geçici bir durum olduğunu, tedbirli davrandığı takdirde hasta olmayacağını belirtin. Diğer taraftan, siz de zihninizi olumsuzluklardan uzak tutmaya çalışın ve iyi şeylere odaklanın, çocuğunuzun da bu bakış açısını kazanmasına rehberlik edin. Örneğin; bir arada olmanın tadını çıkarın ve salgın geçtikten sonra ya-

pacaklarınızın listesini oluşturun.

Pandemi Döneminde Çocuğunuzu Rahatlatan Ortamlar oluşturun

Pandemi dönemi, çocuğunuzun en çok sosyal anlamda etkilenmesine neden oldu. Arkadaşları ile görüşemedi. Tamamen izole bir hayata geçiş yaptı. Tüm bu değişimler nedeniyle çocuklarda davranışsal tepkiler oluşabilir. Örneğin; öfke nöbetleri, inatçılık, isteksizlik gibi davranışlar sergileyebilir. Bu doğal bir durum. Bu etkileri azaltmak için çocuğunuzu rahatlatan faaliyetleri keşfedin ve buna uygun ortamlar yaratın. Hobiler edinmesine rehberlik edin. Okula başlamadan önce evinizde kuracağınız keyifli ve güven veren ortamın, çocuğunuzun uyumunu kolaylaştıracak en önemli faktör olduğunu unutmayın.

Okul Seçimine Dikkat Edin

Çocuğunuz için doğru okulu bulmak bu süreçte çok önemli. Çocuğunuzu göndereceğiniz kurumun pandemi için gerekli tedbirleri aldığından ve her türlü duruma hazırlıklı olduğundan emin olun. Bunun için düşündüğünüz okulu ziyaret edin ve okul çalışanları ile görüşün. Merak ettiklerinizi sorun.

- Sınıf mevcutları kaç kişi?
- Sınıfların büyüklüğü ne kadar?
- Kaç personel çalışıyor?
- Pandemi ile ilgili yapılan çalışmalar ve alınan önlemler neler?
- Online eğitim ile ilgili çalışmalar neler?

Bu sorulara alacağınız yanıtlar, çocuğunuz için en ideal okulu bulmanızı kolaylaştırır.

Pandemi Döneminde Uzman Desteği Almaktan Çekinmeyin

Çocuğunuzun kaygıları çok yüksekse ve tırnak yeme, uyku ve yeme bozuklukları görülüyorsa, bir uzmandan destek almanız iyi olur. Bazı durumlarda sizin çocuğunuzu rahatlatmanız yeterli gelmez ve bu zorlu süreç sizi de yıpratır. Profesyonel yardım almak hem sizi ve çocuğunuzu rahatlatır, hem de sorunu daha da büyümeden çözmenizi sağlar. Ayrıca, bu dönemde izlemeniz gereken yol ile ilgili rehberlik almış olursunuz.

Okula Uyumu Kolaylaştıracak İpuçları

Çocuğunuzun okula başlaması onun ve sizin hayatınızda bir dönüm noktası. İyi bir başlangıç yapmak ise her ailenin hayali. Ancak covid-19 nedeniyle bu dönem sizi daha çok zorlayabilir. Öncelikle çocuğunuzun ve kendinizin pandemi nedeniyle ilgili kaygılarını giderin. Daha sonra ise, okula uyum ile

ilgili yapmanız gerekenleri gözden geçirin. Doğru adımları attığınızda, çocuğunuzun mutlu bir okul hayatının olacağından şüpheniz olmasın. İşte size birkaç ufak ama etkili öneri:

- Çocuğunuzla okul alışverişini birlikte yapın.
- Kendi okul anılarınızı onunla paylaşın.
- Çocuğunuzun gelişimsel açıdan okula hazır olduğundan emin olun.
- Okulunu birlikte ziyaret edin. Mümkünse öğretmeni ile tanışın.
- Okula uyum sürecinde ona karşı anlayışlı ve sabırlı olun.
- Okula gitmenin onun sorumluluğu olduğunu anlatın. Her insanın yapması gerekenler olduğunu anlatın.
- Korku ve endişeleri varsa, sizinle paylaşmasını sağlayın. Duyguları nedeniyle eleştirmeyin, suçlamayın ve başka çocuklarla kıyaslamayın.

Okul Sonrası Çocuğunuzla Kim İlgilenecek?

Çocuğunuzun okula uyumu kadar önemli başka bir konu da okul sonrası düzeni. Özellikle de sizin çalışma saatleriniz çocuğunuzun okul giriş-çıkış saatlerine uymuyorsa bir çıkmaza girebilirsiniz. Diğer taraftan, okul dönemi yoğun olduğu için, sistemli olmayı gerektiren bir süreç. Çocuğunuzun ödevlerini zamanında yapması, uyku düzeninin olması ve rutinlerinin oluşması başarılı ve mutlu bir okul hayatı için şart. Tüm bu durumlar için iki alternatifini değerlendirebilirsiniz.

Oyun ablası veya çocuk bakıcısı; okul zamanı çocuğunuzla yakından ilgilenerek, sorumluluğunuzu hafifleten en önemli yardımcılarınız olabilir. İhtiyacınızı belirlemeniz ve okul açılmadan bir düzen kurmanız sonrası için büyük kolaylık sağlar. Okul sonrası birkaç saat çocuğunuzla ilgilenecek (onu okuldaki alacak, ödevlerine yardımcı olacak) birine gereksinim duyuyorsanız oyun ablası seçeneğini tercih edebilirsiniz. Genç, dinamik ve eğitilmiş olmaları çocuğunuzla sağlıklı iletişim kurmaları açısından büyük avantaj.

Ancak sürekli ve uzun süreli, hatta yatılı bir desteğe ihtiyaç duyuyorsanız, seçiminizi çocuk bakıcısından yana kullanmanız daha doğru bir karar olabilir. Donanımlı ve eğitilmiş bir çalışan ile hem çocuğunuzun bakımı, hem de eğitimi güvenilir ellerde olur. Siz de içiniz rahat bir şekilde işlerinize odaklanabilirsiniz.

100 Madde ile Eğleniyorum Öğreniyorum

61 Ailecek maket yapabilirsiniz.

62 Eski kumaşlardan resim yapabilirsiniz.

63 Tahta mandallardan nihale ve peçetelik yapabilirsiniz.

64 Şiirler, fıkralar, bilmeceler öğrenebilirsiniz.

65 Evdeki eşyalarla kendi şarkını besteleyebilirsiniz.
(Tencere, tahta kaşık vs.)

66 Hayalindeki ormanı çizebilirsiniz. Ormanına sevdiğin hayvanları eklemeyi unutma.

67 Dünya haritasını inceleyerek gitmek istediğin yerlerin listesini yapabilirsiniz.

68 Evde kendi gemini yapıp deniz serüvenine çıkabilirsiniz.

69 Yıldızları izleyerek yıldız gözlemciliği oynayabilirsiniz.

70 Uzaydaki gezegenleri çizerek kendi galaksini oluşturabilirsiniz.

71 Denizde yaşayan canlı türlerini öğrenip resimlerini çizebilirsiniz.

72 Bulutları inceleyerek bulutların şekilleriyle ilgili benzetmeler yapabilirsiniz.

73 Arkadaşlarının ve aile üyelerinin doğum günlerini öğrenip takvim hazırlayabilirsiniz.

74 Hafıza kartları hazırlayıp eşleştirme oyunu oynayabilirsiniz.

75 Market alışverişi için liste hazırlayabilirsiniz.

76 Öğrendiğin yeni kelimelerden kendi kelime kavanozunu oluşturabilirsin.

77 Sesli kitapları dinleyebilirsiniz.

78 Farklı dillerde "merhaba" demeyi öğrenebilirsiniz.

79 Ailenle birlikte film gecesi yapabilirsiniz. İyi seyirler!

80 Hayalindeki çizgi film karakterini çizebilirsiniz.

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNDA TERAPİ YÖNTEMLERİ

SONER ÖZTÜRK
Özel Eğitim Öğretmeni

Duyusal Bütünleştirme Terapisi

Duyusal bütünleştirme terapisi, otizm spektrum bozukluğu olan çocuklarda duyu organlarının sağladığı bilgileri algılama, işleme ve anlamlandırma yeteneğinde bazı sorunlar olduğunu varsayar. Dolayısıyla, bu sorunları gidererek ve duyu bütünüleştirme yeteneğini geliştirerek zihinsel işlevleri artırıp, davranış sorunlarını azaltmayı hedefler. Genellikle uğraşı terapistleri tarafından yürütülen duyu bütünüleştirme etkinlikleri arasında; vücudu fırçalamak, dizleri ve dirsekleri sıkıştırmak, skoter tahtasında kendini döndürmek, hamakta sallanmak vb. sayılabilir. Bir de duyu diyeti adı verilen uygulamalar söz konusudur. Duyu diyetine örnek olarak vücut çorabı, ağırlıklı yelek giymek, ağız bölgesine ya da vücudun başka bölümlerine masaj yapma verilebilir. Duyusal bütünleştirme otizm spektrum bozukluğu alanında 1970'lerden bu yana yaygın olarak kullanılmaktadır. Ancak henüz yeterli bilimsel dayanağa sahip değildir. Yapılan kapsamlı bir araştırma derlemesi, ikna edici deneysel araştırma bulgusu eksikliğine işaret etmektedir (Baranek, 2002).

İşitsel Bütünleştirme Terapisi

İşitsel bütünleştirme terapisi 1960'lı yıllarda Berard tarafından Fransa'da geliştirilmiş olup, daha sonra-

ları Tomatis, Earobics, Fast for Words gibi isimlerle de uygulanmaya başlamıştır. İşitsel bütünleştirme terapisinin başında çocuğun hangi frekanslara karşı aşırı hassas olduğu belirlenir ve terapi seanslarında bu frekanslardan arındırılmış olan müzikler çocuğa kulaklıklardan dinletilir. Bu yöntemin bazı seslere ilişkin aşırı hassasiyeti ve davranış sorunlarını azalttığı yönünde araştırmalar olduğu gibi, işe yaramadığı ya da davranış sorunlarını artırdığı yönünde de araştırmalar vardır. Altı deneysel araştırmanın verilerini tekrar inceleyerek 2006 yılında bir sistematik derleme çalışması yürüten Sinha ve arkadaşları, bu araştırmalarda çeşitli yöntemsel sorunlar olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Dolayısıyla, işitsel bütünleştirme terapisinin otizmlili çocuklar üzerindeki etkilerinin henüz bilimsel temele dayanmadığına karar vermişlerdir.

Müzik Terapisi

Müzik terapisi birlikte şarkı söyleme, enstrüman çalma ve müziğe dansla eşlik etme etkinlikleri aracılığıyla sertifikalı terapistler tarafından uygulanan terapi yöntemidir. Otizm spektrum bozukluğu olan çocuklarda müzik terapisiinden umulan yararlar şöyle sıralanabilir:

- Duyusal bağ kurma: Müzik terapisinde yer

alan etkinliklerin çocuğun terapistle ve başkalarıyla duygusal bağ geliştirmesine yardımcı olması beklenir.

- Sözel ve bedensel dilin kullanımını arttırma: Müziğin iletişim isteklerini arttırması beklenir.
- Davranış sorunlarını azaltma: Enstrüman kullanımı ve dans sırasında çocuğa görsel, dokunsal ve işitsel uyaranlar birlikte ulaşır. Bu uyarılmanın çocuğun ince ve kaba devinsel gelişimini arttırabileceği, kendisinin farkına varmasını kolaylaştırabileceği ve uygun olmayan davranışlarını azaltabileceği düşünülür.
- Başarı duygusunu yaşatma: Enstrüman çalmak, şarkı söylemek ya da dans etmek çocuğun başarı duygusu yaşammasını sağlayabilir.
- Müzik terapisinin otizm spektrum bozukluğu olan çocuklar üzerindeki etkilerini gösteren çalışmaların çoğu deneysel olmayan çalışmalardır. Ancak, müzik terapisinin olumlu etkileri bir meta-analizi (yayımlanmış çalışmaların verilerinin yeniden analizi) araştırmasıyla da gösterilmiştir (Whipple, 2004).

Sanat Terapisi

Sanat terapisinde; resim, seramik, heykel vb. plastik sanatların bireyin kendini ifade etmesine aracılık ederek bireyin duygusal olarak rahatlamasını sağlaması hedeflenir. Diğer bir deyişle, sanat terapisi, bireyin başka yollarla ifade edemediği duygu ve düşüncelerinin sanatsal üretimlerle açığa çıkmasını sağlamaya çalışır. Sanat şemsiyesi altındaki herhangi bir terapi yönteminin ana amacı, estetik yönün yaşanması ve ortaya çıkabilmesi için güvenli ve yargılamayan bir ortamın oluşturulmasıdır, Sanatsal etkinliğin doğası, etkin şekilde bir nesne ile uğraşmayı, risk almayı ve bireyin kendini ifade etmesini içermektedir. Sanat yapılırken; şekillerin ve hacmin bilişsel gelişime renklerin, kokuların ve dokuların duylara; genel sürecin ise fiziksel koordinasyona yararı olduğu varsayılır. Böylece hem estetik farkındalığın hem de çeşitli becerilerin gelişmesi beklenir. Sanatın, çocuğu cesaretlendirerek, onu teşvik ederek iletişim yolunu açacağı umut edilir.

Drama Terapisi

Drama terapisinde amaç, sahne sanatlarında yer alan rol oynama, öykü anlatma vb. etkinlikleri kullanarak kişilerin duygusal gelişimlerine ve kendilerini ifade etmelerine katkıda bulunmaktır. Drama terapisi sırasında uygun olmayan davranışlar da çeşitli yaratıcı hareketlere dönüştürülmeye çalışılır. Terapiden beklenen yararlardan biri de bireyin yaratıcı kapasitesine ulaşmasına yardım etmektir. Bazı oyun yöntemleriyle nesneleri araç olarak kullanarak insanlarla ilişki kurmak geliştirilmeye çalışılır.

Hayvan Terapileri

Otizmli çocukların tedavisinde hayvan-çocuk etkileşimi kurarak, çocukta duygusal açıdan gelişme sağlamayı hedefleyen terapilerdir. Ata binme, yunuslarla terapi gibi uygulama türleri vardır. Bu terapilerle ilgili olarak yürütülen çalışmalarda genellikle otizmli çocukların kaygı ve stres düzeylerinin azaltılmasında yararları olabileceği savunulmaktadır. Ancak, olumlu etkilerini ortaya koyan araştırmalar yoktur. Diğer taraftan, hayvan hakları savunucuları da hayvanların zaten çocuk için de olumlu etkileri olmayan bu tür uygulamalara maruz kalmalarına tepki göstermektedir.

ÇOCUKLARDA HAYVAN SEVGİSİ

ESMEGÜL KUŞCU

Psikolojik Danışman

Hayvanların insan yaşamına katılımını ilk insandan itibaren farklı amaçlar ve yöntemlerle gözlemlemek mümkündür. İnsanlar ve hayvanların birlikteliğine dair tarihi değişim izlendiğinde, birbirlerini önemli boyutlarda destekledikleri ve birbirlerinin hayatına değer ve önem kattıkları görülmüştür. Geçmişten günümüze hayvanlar farklı farklı bağlamlarda hayatımızda yer almıştır. İlk çağlarda, insanın barınma, güvenlik, beslenme gibi temel ihtiyaçlarını karşılamak ya da karşılanmasına destek olmak gibi görevleri üstlendiği görülen hayvanların, modern yaşamda sevgi, bağlılık, aidiyet gibi duygularını besleyen yardımcıları olarak algılanmaya başlamıştır. Modern yaşamda hayvanlarla insanların ilişkilerini inceleyen çalışmalarda, hayvanların insan yaşamına kattığı anlam ve duyguların genellikle olumlu yönde olduğu görülmüştür. Çalışmalar, insanların kendilerinden başka ve farklı olarak başka canlılarla iletişim halinde olmasının, insanların içsel süreçlerini yöneten duygu, düşünce ve akabinde ortaya çıkan davranışlar açısından değişirici ve düzenleyici olduğunu göstermektedir.

Çocukta Hayvan Sevgisinin Oluşumu

oyuncaklar çocukların sürekli olarak oyun alanları içerisinde.

Hayvanlar çocukların gelişiminde çok önemli etkiye sahiptir. Çocuklar hayvanlar ile mutluluklarını ve üzüntülerini paylaşabilirler. Çocuklar paylaşarak

Çocukların doğdukları andan başlayarak, hayvanlar yaşamlarında yer almaktadır. Plastik ördekler ve çiftlik hayvanlar, pelüş

sevgiyi öğrenirler. Kendilerini anlamaya çalışan ve ona karşılık beklemeden sevgi gösteren hayvanlara bağlanarak onlarla bütünleşir ve sevgiyi öğrenirler.

Hayvan sevgisini hissettiklerinde onlardan asla vazgeçmezler.

Hayvanlar insanlar gibi konuşarak iletişim kuramamaktadırlar fakat bazen insanlardan daha etkili bir dinleyici olabilir ve hareketleriyle hissettiklerini ifade edebilirler. Hayvan sevgisi çocuğun psikolojik gelişimi ve hayal dünyasına büyük katkı sağlamakta ve çocuk bu etkileri ömür boyu hissetmektedir. Evlerinde kedi ve köpek besleyen ailelerin çocuklarının özgüvenli, canlıları seven ve duyarlı davranışlarda bulundukları gözlenmiştir.

Çocuk evcil hayvan sayesinde korkularının üstesinden gelmekte, ona bir şeyler öğretmeye çalışırken kendisi de bir şeyler öğrenmektedir. Bu sayede çocuk bağımsız bir birey olmayı ve insan ilişkilerinin temelini oluşturan sevme-sevilme duygularını öğrenmektedir. Kardeşler arası ilişkilerde hayvanların olumlu etkisi bulunmaktadır. Çocuklar hayvan sayesinde ortak ilgi alanı içerisinde işbirliği yapmakta ve paylaşım duygusunu öğrenmektedir. Genellikle evin en küçük çocukları yaşça kendilerinden büyük olan kardeşleriyle ortak oyun ve ilgi alanı oluşturmamakta bu nedenle hayvanları, kendi duygu ve düşüncelerini abla ve abilerine anlatmak amacıyla kullanmaktadırlar. Onlarla birlikte vakit geçirmek, oyun oynamak için evcil hayvandan faydalanmaktadırlar.

Evcil Hayvanların Çocukların Gelişim Alanlarına Etkisi

Hayvanların çocukların tüm gelişim alanları üzerinde olumlu katkıları olmaktadır. Çocuklar hayvanların temizlik ve beslenme ihtiyaçlarını karşılar

aynı zamanda özellikle ince motor ve kaba motor gelişimlerine yönelik bir dizi hareketi de yerine getirmektedirler. Bunun dışında özellikle evde kedi veya köpek beslendiğinde çocuklar hayvanlarla koşarak, yarışarak, yürüyerek, atlayarak, tırmanarak, uzanarak, sürünerek oyun içerisinde pek çok aktivitede bulunmakta dolayısıyla motor gelişimleri desteklenmektedir.

Hayvanlar çocukların alıcı dil gelişimlerine yönelik olarak çevresel sesleri, dolayısıyla hayvan sesleri

ni ayırt etmesine katkı sağlamaktadırlar. Çocuklar hayvanları taklit ederek, taklit etme becerileri gelişir.

Eylem ifadelerini anlamlı kullanırlar.

Hayvanlar iyi bir dinleyici olduğu için çocuklar hayvanlarla konuşarak günlük yaşantılarını ya da bir takım sıkıntılarını anlatırlar. Ancak çocuğun yalnızca hayvanla iletişim halinde olmaması gerekmektedir. Yalnızca evcil hayvanla iletişim halinde olan çocuk konuşmada karşıdan geri dönüt alamayacağı için dil gelişimi olumsuz yönde etkilenebilmektedir. Çocuklar ve evcil hayvanlar arasındaki duygusal bağ zihinsel gelişimi olumlu yönde etkilemektedir. Hayvanlar, çocukların sosyal becerilerinin gelişmesine, çevredeki uyaranlara karşı dikkatlerinin gelişmesine yardımcı olmaktadır.

Okul öncesi dönemde çocuklar, ebeveynlerinin hayvanla ilgili görevlerini taklit etmekten hoşlanırlar, bu nedenle anne ve babalarına hayvanın suyunu ve yemini verirken yardımcı olabilirler. Okul döneminde çocuklar bazı görevleri yalnız başına yapabilir veya bazı görevler için yardıma ihtiyaç duyabilirler ve sorumluluk bilincinin yerleşmesi için görevlerin yerine getirilip getirilemediğinin denetlenmesi gerekmektedir. Ergenlik döneminde hayvan bakımı ile ilgili sorumlulukları bağımsız olarak yerine getirebilirler.

Hayvan besleyen çocuklarda sorumluluk duygusunun kazanılması sosyal becerilerinde etkili olmaktadır. Hayvan besleyen çocuğun empati becerisi gelişmekte ve çocukların evcil hayvanlarla kurduğu ilişki onlara hayvanların duygularını ve isteklerini anlama konusunda katkı sağlamaktadır. Evcil hayvan sahibi olan çocuklar çevrelerindeki insanların duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışarak daha çok empati kurmaktadır.

Evcil hayvanlar, çocukların arkadaşlarıyla olan iliş-

kilerini etkilemekte, diğer çocuklarla iletişimde araç olarak kullanılmakta, aynı zamanda çocukların oyun arkadaşı olmaktadır. İlkokul döneminde hayvan sahibi olan çocuklar sınıftaki diğer arkadaşlarına oranla daha popüler olmasına rağmen ergenlik döneminde hayvan besleyen çocukların hayvan beslemeyenlere oranla daha yalnızlardır.

Evcil hayvanlar pozitif duygusal etkileşime katkıda bulunmaktadır. Çocuklar etraflarındaki insanlarla kuracakları sosyal ilişkilerin denemelerini evcil hayvanla yapabilmektedir.

Evcil hayvan besleyen çocuklar kendi bedenleri, kendi görünüşleri, becerileri ve başarıları hakkında olumlu benlik algısına sahiptirler. Hayvan besleme ile birlikte kazanılan olumlu benlik ve pozitif duygusal durumların yaşam doyumlarını etkileyeceği düşünülmektedir. Aynı zamanda empati becerisi gelişen çocuğun vicdan ve etik konusunda algılarının ve tutumlarının ahlaki yargıları konusunda pozitif gelişim göstermesi olasıdır.

KAYNAKLAR

- ALYÜZ, Z. (2018). " Evcil Hayvanı Olan Ve Olmayan 10-12 Yaş Çocukların Empatik Eğilim, Ahlaki Yargı Ve Yaşam Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" Yüksek Lisans Tezi, Ankara
- GÖKKAYA, G. (2019). "Evcil Hayvan Sahibi Olan Bireyler İle Evcil Hayvan Sahibi Olmayan Bireylerin Empatik Eğilim Ve Yaşam Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" Yüksek Lisans Tezi, İstanbul

100 Madde ile Eğleniyorum Öğreniyorum

81 Çizdiğin karakter için bir hikâye yazabilirsin.

82 Evde çadır kurup kampçılık oynayabilirsin.

83 Plastik şişeleri kullanarak bowling oynayabilirsin.

84 Kendi resimli kitabını hazırlayabilirsin. (Gazete ve dergilerden görseller toplayarak.)

85 Eski hikâye kitabın için yeni resimler çizebilirsin.

86 Bitirdiğin bir kitaba farklı bir son yazabilirsin.

87 Arkadaşlarına mektuplar yazabilirsin.

88 El feneriyle gölge oyunu oynayabilirsin.

89 Evde define avı düzenleyebilirsin.

90 En sevdiğin şarkılardan oluşan müzik listeleri hazırlayabilirsin.

91 Sevdiğin bir ressamın tablosunu çizmeyi deneyebilirsin.

92 Hayalindeki robotu çizebilirsin.

93 Çizdiğin robotu evdeki malzemelerle tasarlayabilirsin.

94 Balonla tenis oynayabilirsin.

95 Köpüklü sudan baloncuklar yapabilirsin.

96 Kendi oyun hamurunu yaparak hamurunu sevdiğin hayvanlar gibi şekillendirebilirsin.

97 Ailenle sıcak-soğuk oyunu oynayabilirsin.

98 Fasulye çimlenme deneyi yapabilirsin.

99 Evdekilerle restorancılık oynayabilirsin.

100 Bu madde senin, canın ne isterse yapabilirsin!

“ÖZEL” ÇOCUKLARA ÖZEL İLGİ GÖSTEREN MOBİL UYGULAMA

VELİ CAN TÜRKOĞLU

Özel Eğitim Öğretmeni

Dergimizin bu sayısındaki yazımda uzaktan eğitim döneminde öğrencilerimizin ve velilerimizin işine yarayacak uzaktan eğitimin verimliliğini arttıracak iki uygulamayı sizlerle paylaşacağım. Bu uygulamalara ulaşmak üye olmak ve kullanmak tamamen ücretsiz olmakla birlikte özel eğitim gerektiren çocukların gelişimi için eğitim büyük önem arz ediyor. Gelişimlerin sekteye uğramaması için de eğitim kesintisiz olarak devam etmelidir. Aksi takdirde çocuklar yaşatlarından geriye düşebilecektir. İşte bu yüzden uzaktan eğitimin devamı çok önemlidir. Uzaktan eğitimin kesintisiz devam etmesi adına Milli Eğitim Bakanlığı'nın “meb.gov.tr” sitesinde yer alan haber şu şekildedir:

Millî Eğitim Bakanlığı, koronavirüs salgını önlemleri kapsamında okullarda eğitime verilen aranın ardından çocuklar ve velilere yönelik psikososyal destek faaliyetlerine özel bir önem veriyor. Bu kapsamda “Aileler İçin Çocuklara Yardım Rehberi”, “Yetişkinler İçin Bilgilendirme Rehberi” ve “Gençlere Yönelik Bilgilendirme” yayımlandı. 81 ilde “Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Bilgilendirme Hattı” çağrı merkezi kurularak Rehberlik ve Araştırma Merkezleri'nde (RAM) görevli özel eğitim ve rehberlik öğretmenleri telefonla öğrenci ve velilere destek olmaya başlamıştı. Bu hizmetlere bir yenisı daha eklendi. Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından özel eğitim ihtiyacı olan tüm çocuklara yönelik geliştirilen “Özelim Eğitimdeyim” adlı mobil uygulama hayata geçiriliyor.

“Özelim Eğitimdeyim” mobil uygulamasıyla, özel eğitim okullarına ve kaynaştırma eğitimine devam eden; işitme ve görme yetersizliği, hafif, orta veya ağır derecede zihinsel yetersizliği veya otizm spektrum bozukluğu ile öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve aileleri, geliştirilen tüm özel eğitim içerik ve uygulamalarından ücretsiz yararlanabilecekler. Hizmette giren mobil uygulama bilişsel, okuma-yazma, matematik, hayat bilgisi, günlük yaşam, iletişim becerileri, sosyal beceriler gibi alanlara yönelik eğitim videoları, tüm özel eğitim ders ve yardımcı kaynak kitapları, etkinlik sayfaları ve takvimi, aile bilgilendirme videoları, bu alanlara yönelik interaktif uygulamaları içeriyor.

Mobil uygulamada ayrıca özel yetenekli öğrenciler de akademik, sosyal ve duygusal gelişimlerini destekleyecek etkinlik örnekleri, eğitim videoları, ders kitapları, bilimsel yayınlar ve eğlenceli eğitsel oyunlar gibi birçok içeriğe ulaşabilecekler. Öğrenci, veli ve öğretmenlerin ücretsiz olarak erişebilecekleri uygulamada; “Merhaba”, “Etkinlikler”, “Özel Eğitim”, “Özel Yetenek”, “Rehberlik”, “Okuma Vakti”, “Sizden Gelenler”, “İletişim” ve “Ayarlar” olmak üzere 9 alt başlık bulunuyor.

“Her bir çocuğumuzun eğitimi önemli”

Konu ile ilgili bir değerlendirmede bulunan Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk şunları söyledi: “Öğrencilerimizin eğitimlerini uzaktan eğitim yöntemleri ile desteklemeye devam ediyoruz. Kolay bir süreç değil. İlk defa bu kadar büyük bir ölçekte uzaktan eğitim desteği sunuluyor. Uzaktan eğitimde her hafta çeşitliliği ve kaliteyi artırıyoruz. Öğretmenlerimizin uzaktan eğitime katkıları da her geçen gün artıyor. Uzaktan eğitim süreçlerini bu şekilde devam ettirirken diğer taraftan öğrencilerimizin ve velilerimizin

bu zorlu süreçte sürekli yanlarında olmak için psiko-sosyal desteklerimiz de birer birer devreye giriyor. Bu kapsamda daha önce Özel Eğitim ve Rehberlik Genel Müdürlüğümüz tarafından hazırlanan öğrencilerimiz, gençlerimiz ve velilerimize yönelik salgının yarattığı kaygıyı normalleştirmelerine destek olabilmek için ayrı ayrı kılavuzlar yayımlamıştık. Yayımlanan kılavuzların sahada aktif olarak kullanıldığını görmekten mutluluk duyuyorum. Ayrıca 81 ilde "Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Bilgilendirme Hattı" çağrı merkezi kurarak Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde görevli özel eğitim ve rehberlik öğretmenlerimiz telefonla öğrenci ve velilerimize destek oluyorlar. Bugün de 'Özelim Eğitimdeyim' adlı uygulamamızı paylaşıyoruz. Her bir çocuğumuzun eğitimi önemli bizim için. Özel çocuklarımızın farklı ihtiyaçları var. Onların ailelerine, öğretmenlere destek için 'Özelim Eğitimdeyim' mobil uygulamamızda çok çeşitli içerikler hazırladık. Vakit kaybetmeden iyi bir ekip ve dinamik bir yapı kurduk. Gün gün gelişecek, artacak bir içerikten söz ediyoruz. Uygulamanın çocuklarımız ve aileleriyle buluşuyor olmasından mutluluk duyuyorum."

Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, bu süreci koordine eden Bakan Yardımcısı Mahmut Özer'e, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürü Nezir Gül, Bilgi İşlem Dairesi Başkanı Özgür Türk ve çalışma arkadaşlarına teşekkür ettiğini belirterek yeni dijital uygulama çalışmalarının da devam ettirildiğini duyurdu.

Ücretsiz olarak sunulan "Özelim Eğitimdeyim" mobil uygulamasına Android ve IOS işletim sistemli cihazların Google Play Store ve App Store uygulamalarından erişilebiliyor.

İşitme engelli çocuğu olan ailelere 'özel' eğitim

İşitme yetersizliği bulunan öğrencilerimiz için uzaktan eğitim döneminde katkı sağlayacak bir diğer uygulama ise İşitme Engellilere Evde Eğitim. Ses getirenler projesi kapsamında açılan özel internet sitesi ile işitme engelli okul öncesi öğrencilere eğitim veriliyor. Samsung electronics tarafından desteklenen proje işitme engelliler için evden eğitim imkânı sunuyor. "http://www.sesgetirenler.com/" sayfa-

sında yer alan içerikler 0-5 yaş aralığındaki işitme engelli çocukların gelişimlerini sürdürebilmeleri için mümkün olan en erken yaşta bakım verenleri ve aileleri tarafından özel bir eğitime tabi tutulmaları, bu süreçte ailelerin, işitme engelli çocuklarını nasıl eğitecekleri konusunda bilinçlendirilmelerine ve desteklenmelerine yönelik hazırlanmıştır. Ses getirenler projesinin sitesi olan "http://www.sesgetirenler.com/" internet sayfasında yer alan projenin reklam videosunu kesinlikle izlenmenizi tavsiye ederim içeriğe "https://youtu.be/nsTzmVvabK4" bu linkten ulaşabilirsiniz. Projenin tanıtımı "http://www.sesgetirenler.com/hakkımızda" internet sayfasında yer alan hakkımızda bölümünde şu şekilde yapılmaktadır.

İşitme Engelli Çocukların Aileleri için "Ses Getirenler Projesi"

Samsung Electronics Türkiye ve Çocuk Eğitim Derneği "Ses Getirenler" Projesini hayata geçirmek için bir araya geldi. Proje kapsamında hazırlanan web sitesi aracılığı ile 0-5 yaş arası ve henüz ilkokula başlamamış işitme engelli çocuğu olan ailelerin eğitim aşamalarında desteklenmesi hedefleniyor.

Ses Getirenler Projesi Nedir?

Ses Getirenler Projesi'yle işitme engelli çocukların erken çocukluk ve okul öncesi dönemde yaşitlarıyla paralel bir gelişim göstermeleri hedefleniyor. 0-5 yaş arası ve henüz ilkokula başlamamış işitme engelli çocukların gelişimlerini sürdürebilmeleri için aldıkları rehabilitasyon eğitimlerinin yanı sıra evlerde de aileleri tarafından desteklenmeleri gerekmektedir. Bu süreçte ailelerin, işitme engelli çocuklarını

nasıl eğitecekleri konusunda önem taşıyor.

Ne Yapılıyor?

Ses Getirenler web sitesi üzerinden yayınlanacak Aile Destek Videoları, Uzman Videoları ve Aile Danışma Hattı ile erken çocukluk ve okul öncesi dönemde yaşlılarıyla paralel gelişim gösteren işitme engelli çocukların, okula hazırlanmaları ve topluma daha kolay uyum sağlamaları hedefleniyor.

Nasıl Yapılıyor?

Aile Destek Videoları ailelerin çocukları ile birlikte evde ders çalışma tekniklerini içeren yönlendirici 320 adet aileleri destekleyici eğitim videolarından oluşurken, Uzman Videoları ise uzman doktor, od-yolog, konuşma terapisti ve özel eğitim uzmanı, okul öncesi dönem ve erken çocukluk dönemi alanlarında çalışan akademisyenlerin hazırladığı 40 videodan oluşuyor.

Aynı zamanda proje ile ilgili farkındalığı artırmak amacıyla hayata geçirilen, işitme engelli çocukların rol aldığı ve ünlü müzisyen Rahman Altın'ın bestesiyle destek olduğu film de hayata geçirildi.

Çocuk Eğitim Derneği (ÇED) Hakkında

Çocuk Eğitim Derneği, işitme engelli bireylerin kaliteli eğitim almalarını sağlamak amacı ile kurulmuş uluslararası vizyon ve standartlarda, toplumsal yaşamın tüm alanlarında yenilikçi ve sürdürülebilir projeler üreten ve uygulayan bir dernek olarak faaliyet göstermektedir. İstanbul Ataşehir'deki eğitim merkezinde 0-14 yaş arası 104 işitme engelli çocuk ve ailesine rehabilitasyon, erken çocukluk, okul öncesi dönem eğitimi, aile eğitimleri, aile danışma terapi hizmetleri ve sağlık alanında hizmet vermektedir. Daha fazla bilgi almak için www.cocukegitim-derneği.org.tr adresini ziyaret edebilirsiniz.

Samsung Electronics Türkiye Hakkında

Samsung Electronics Co. Ltd. dünyaya dönüştürücü fikirler ve teknolojiler sayesinde ilham veriyor

ve geleceği şekillendiriyor. Şirket, televizyon, akıllı telefon, giyilebilir cihazlar, tabletler, dijital gereçler, ağ sistemleri ve hafıza, LSI sistemleri ve LED çözümlerinin dünyasını yeniden tanımlıyor. Samsung hakkında en güncel haberler için <http://news.samsung.com/tr> adresinden "Samsung Newsroom" sayfasını ziyaret edebilirsiniz. www.samsung.com/tr

Harry Harlow – Sahte Anne Deneyi

Harry Harlow, bu deneyde annenin çocuğun sağlıklı gelişimindeki rolünü incelemek istedi. Ancak deney sonucunda Harlow, hayvan koruma dernekleri, üniversiteler ve bilim çevrelerince ağır bir şekilde eleştirildi.

Doğduktan hemen sonra annelerinden ayrılan yavru maymunlar için 2 farklı figür tasarlandı. Biri tamamen demirden yapılmıştı, diğeri ise yumuşak bir havludan. Ancak demir olan figür aynı zamanda yavruların bir biberondan süt içebileceği şekilde tasarlandı. Yavru maymunlar figürlerin yanına koyulduğunda sadece acıktıklarında demir figürün yanına gidip karınlarını doyurdular, diğer tüm vakitlerini ise havlu olan figürle geçirdikleri görüldü. Bir süre sonra demir figür sıcak, havlu olan ise soğuk bir hale getirildi ve maymunların demir figürle vakit geçirmeye başladıkları gözlemlendi.

UNICEF: OKULLARIN KAPANMASI SON ÇARE OLMALI

COVERD-19 nedeniyle okulların kapanmasından etkilenen çocuk sayısı yeniden tırmanışa geçmişken UNICEF, çocukların eğitimi ve iyi olma hallerinin bu krizden zarar görmeye devam edeceği konusunda uyarıyor

UNICEF, hükümetleri okulların yeniden açılmasına öncelik vermeye, sınıfların mümkün olduğunca güvenli olmasını sağlamak için olası tüm önlemleri almaya ve okulları ülke genelinde kapatmaktan kaçınmaya çağırıyor

NEW YORK, 8 Aralık 2020 – COVID-19 nedeniyle okulların kapatılmasından etkilenen okul çağındaki çocuk sayısının Kasım ayında yüzde 38 artması, dünya genelinde 90 milyon öğrencinin daha eğitimi ve iyi olma hali açısından ciddi sıkıntılar doğuruyor. UNESCO tarafından toplanan verilere göre, dünya genelinde okul çağındaki 5 çocuktan yaklaşık 1'inin, diğer bir deyişle yaklaşık 350 milyon çocuğun okulu 1 Aralık itibarıyla kapandı ve bu durum 1 Kasım itibarıyla okula gitmeyen çocuk sayısında (232 milyon) neredeyse 90 milyonluk bir artışa neden oldu. Buna karşılık, okulların kapanmasından etkilenen okul çağındaki çocuk sayısı Ekim ayında yaklaşık üç kat düşmüştü.

UNICEF Küresel Eğitim Birimi Şefi Robert Jenkins: "Çocukların okulda güvende olmalarını sağlamak için alabileceğimiz önlemleri ve okulların bulaş oranlarını arttırmadığını biliyoruz ama yine de COVID-19 konusunda büyük bir hızla yanlış yönde ilerliyoruz. Eldeki kanıtlar, okulların bu salgının yayılmasında başlıca faktörler arasında olmadığını gösteriyor. Buna rağmen hükümetlerin son değil ilk çare olarak bir kez daha okulları kapatma yönünde endişe verici bir eğilim gösterdiğini görüyoruz. Bazı örneklerde bu, bölgelere göre yapılmak yerine ülke çapında yapılıyor ve çocuklar bu durumun eğitimleri, ruhsal ve fiziksel iyi olma halleri ile güvenlikleri üzerindeki yıkıcı etkilerine maruz kalmaya devam ediyorlar."

Okullar kapandığında çocuklar eğitim, destek mekanizmaları, gıda vb. hizmetlerden uzak kalıyor ve güvenlikleri risk altına giriyor. Bu durumda en ağır bedeli ödeyenler de okulu tamamen bırakma olasılığı en yüksek olan en dışlanmış çocuklar oluyor. Milyonlarca çocuk dokuz ayı aşkın bir süre okullarından uzak kaldı ve şimdi daha fazla sayıda çocuk bu süreci yeniden yaşıyor. UNICEF, çok sayıda okulun gereksiz yere kapanmasından ve okulları COVID-19'a karşı daha güvenli kılmak için gerekli adımların atılmasına yeterli derecede önem verilmediğinden endişe ediyor.

191 ülkeden alınan veriler kullanılarak dünya genelinde yakın zamanda gerçekleştirilen bir çalışma, okulların açık olmasıyla toplumda görülen COVID-19 enfeksiyon oranları arasında hiçbir bağlantı olmadığını gösterdi. Okulların bulaş oranlarının artmasına katkısı olduğuna dair delillerin azlığı nedeniyle UNICEF, hükümetleri okulların yeniden açılmasına öncelik vermeye ve okul ortamının olabildiğince güvenli olmasını sağlamak için gerekli tüm tedbirleri almaya çağırıyor.

Okulların yeniden açılmasına yönelik planlara uzaktan eğitim gibi araçların yaygınlaştırılması konusunun da dâhil edilmesi gerekiyor. Bu, özellikle de dışlanmış gruplar için önem taşıyor. Ayrıca eğitim sistemlerinin düzenlenerek gelecekteki krizlere dayanıklı olacak şekilde inşa edilmesi de gerekiyor. UNICEF'in UNESCO, UNHCR, WFP ve Dünya Bankası ile ortaklaşa hazırladığı Okulların Yeniden Açılması Çerçevesi ulusal ve yerel yetkililere uygulamaya yönelik tavsiyeler sunuyor. Söz konusu yönergelerde politika reformu, finansman ihtiyaçları, okulların güvenliği, telafi amaçlı eğitim, iyi olma hali, koruma ve en dışlanmış çocuklara erişim konularına odaklanılıyor.

Jenkins: "COVID-19 süresince okullaşma hakkındaki öğrendiklerimiz çok açık: Okulları açık tutmanın faydaları okulları kapatmanın maliyetlerine göre çok daha fazla ve okulların ulus çapında kapatılması ne pahasına olursa olsun sakınılması gereken bir uygulama."

**ÖZEL EĞİTİM OKUL VE
SINIFLARINDA YAPILAN
UZAKTAN EĞİTİMİN
KALICILIK VE
GENELLEMELERİNİN
SAĞLANMASINA
YÖNELİK ETKİNLİK
TEMELLİ AİLE EĞİTİMİ
PROGRAMI
DEĞERLENDİRME
RAPORU**

KUMLUCA - 2020

ÖZET

Uzaktan zoom üzerinden yapılan Özel Eğitim Okul ve Sınıflarında Yapılan Uzaktan Eğitimin Kalıcılık ve Genellemelerinin Sağlanmasına Yönelik Etkinlik Temelli Aile Eğitimi Programı'nın, uzaktan verilen aile eğitimlerinin saatlerinin katılım için uygun olduğu, aile eğitimi konusunun ailelerin ilgisini çektiği, eğitimde verilen bilgiler ailelerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları sorunları çözecek nitelikte olduğu, verilen örnekler ve incelenen vakalar yeterli olduğu, aile eğitiminin uzmanlar tarafından verildiği, eğitim sürecinde kullanılan materyal ve notları katılımcıların tekrar gözden geçireceği, verilen bilgiler anlaşılır düzeyde olduğu, eğitimin süresinin yeterli olduğu, eğitimde kullanılan araç ve gereçler yeterli olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Aile eğitimi, Uzaktan Eğitim, Özel Eğitim

1. GİRİŞ

Okulda yapılan uzaktan eğitimin kalıcılık ve genellemelerinin sağlanmasına yönelik aile eğitiminde okul aile işbirliğinin sağlanarak, özel eğitim hizmeti veren okullarda eğitim gören çocukların kazanımlarının kalıcılığını ve genellemelerinin sağlanması amaçlanmaktadır. Bu anlamda özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklara sahip ailelerin okulda işlenen derslerde çocukların kazanımları, öğretmenleri tarafından çocukları için belirlenen uzun ve kısa dönemli amaçları ve bu amaçların uygulanış tarihi, ders müfredatı, okulda verilen eğitimin çocuklarıyla birlikte iken Etkinlik Temelli Öğretim modeline göre nasıl tekrar edebilecekleri hakkında bilgi almaları sağlanarak uzaktan verilen eğitim nedeniyle çocukların kazandıkları bilgi ve becerileri genellemesine yardımcı olabileceği, bu bilgi ve becerilerin uygulanabileceği ortamların (ev, çarşı, alışveriş merkezi vb) genişletilmesi ve ailelerin ebeveyn rolünde yaşayabilecekleri sıkıntıların önüne geçebileceği düşünülerek bu çalışma önemli bulunmuştur. Verilen aile eğitimlerinin değerlendirilmesi amacıyla Kumluca Rehberlik ve Araştırma Merkezi olarak aile eğitim değerlendirme amacıyla “Uzaktan Aile Eğitimi Değerlendirme Anketi” hazırlanmıştır,

1.2. Amaç

Uzaktan eğitimin kalıcılık ve genellemelerinin sağlanmasına yönelik aile eğitiminde okul aile işbirliğinin sağlanarak, özel eğitim hizmeti veren okullarda eğitim gören çocukların kazanımlarının kalıcılığını ve genellemelerinin sağlanması için verilen aile eğitiminin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

1.3. Önem

Özel Eğitim Okul ve Sınıflarında Yapılan Uzaktan Eğitimin Kalıcılık ve Genellemelerinin Sağlanmasına Yönelik Etkinlik Temelli Aile Eğitimi Programı, Özel eğitim alanında aile eğitim programlarının literatürünün zenginleştirilmesinde yeni bir aile eğitim programı olacaktır. Özellikle özel eğitime muhtaç çocuklara sahip ailelerin eğitime etkin katılımının sağlanması, sadece uzaktan eğitimde değil verilen eğitimin içeriğinin farkındalığının oluşması ve doğrudan okul aile işbirliğinin kuvvetlendirilmesi, ebeveyn çocuk arasındaki iletişimin çocuk merkezli bir yaklaşımla çocukla yapılacak etkinliklerle güçlendirilmesi, temel yaşam becerileri, uyum becerileri, iletişim becerileri gibi birçok becerilerin çocukla yapılacak etkinliklerde kalıcılığının ve genellemesinin sağlanması açısından önemli olan aile eğitim planının değerlendirilmesi ve sonuç çıktılarının ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşılması hedeflenmiştir.

2. Aile Eğitim Programı

2.1. Katılımcılar

07.10.2020 tarihinde saat 20.00 da ve 08-09.10.2020 tarihinde saat 19.00’da olmak üzere üç oturum olarak düzenlenen aile eğitimine Kumluca Eğitim Uygulama Okulu’ndan 6 velimiz katılmıştır.

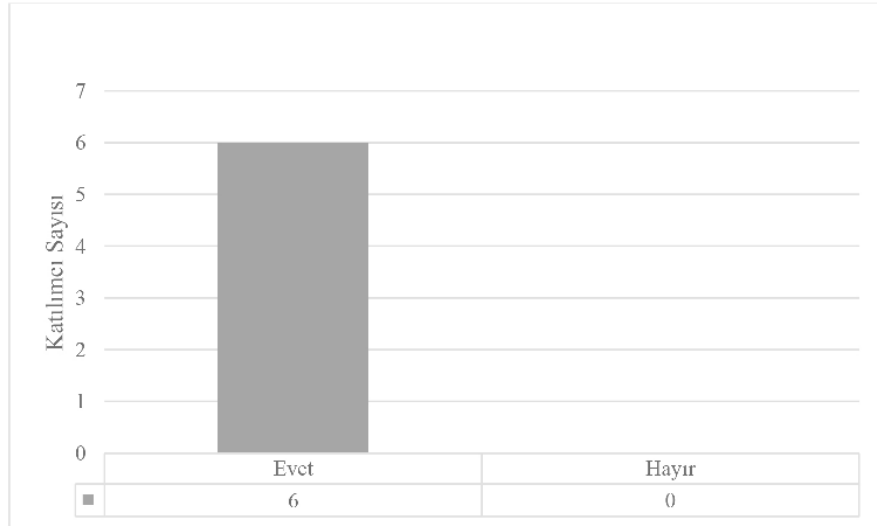
2.2. Online Zoom Üzerinden Verilen Aile Eğitimi Programı

Aile eğitim programı Zoom üzerinden yapılmıştır. Toplamda 40+40 olarak iki bölümden oluşan aile eğitiminde ilk bölümde teorik bilgiler, ikinci bölümde uygulama ve sorular hakkında bilgiler alınmıştır. Aile eğitimde özel eğitim öğretmenleri, örnek video ve slayt kullanmıştır.

3. Aile Eğitim Programı Anket Sonuçları ve Yorumlar

3.1. “Uzaktan aile eğitimi saati uygun mu?” sorusu cevapları

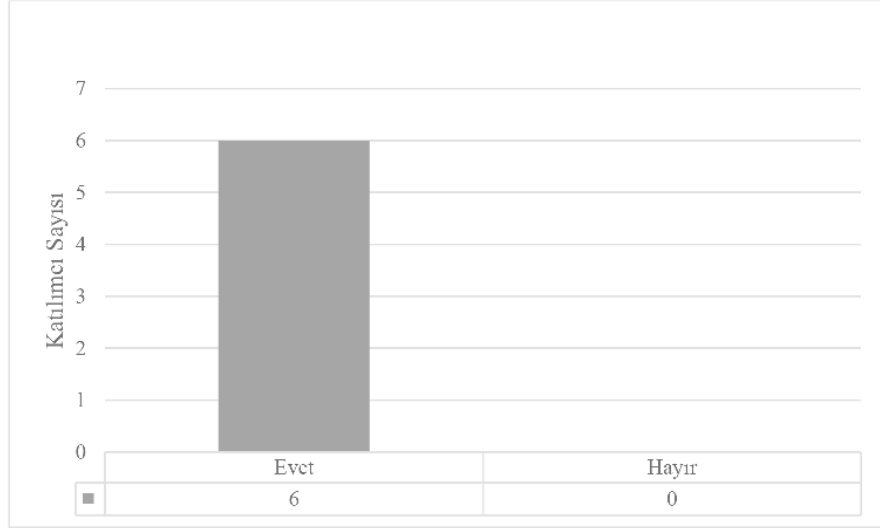
Velilerle aile eğitimi öncesinde, seminere uygun oldukları zaman ve Zoom programı hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Aile eğitimine katılan velilerin hepsi uzaktan aile eğitiminin saatinin uygun olduğunu belirtmişlerdir. Bakınız Şekil 1. “Uzaktan aile eğitimi saati uygun mu?” sorusu cevapları.

Şekil 1 “Uzaktan aile eğitimi saati uygun mu?” sorusu cevapları

3.2. “Uzaktan aile eğitimi konusu ilginizi çekti mi?” sorusu cevapları

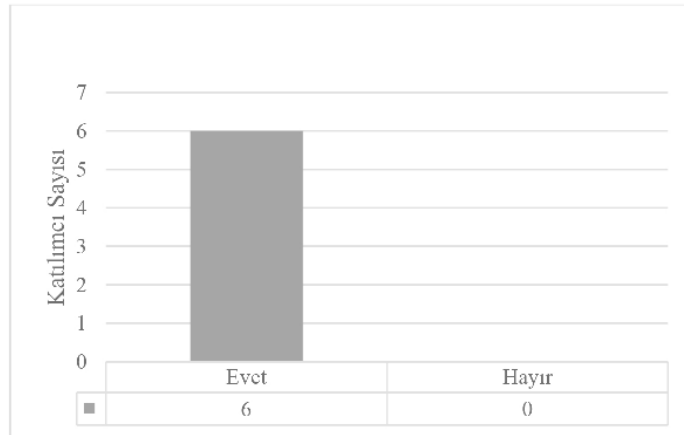
Uzaktan aile eğitime katılan ailelerin hepsi, konunun ilgilerini çektiğini belirtmiştir. Bakınız şekil 2. “Uzaktan aile eğitimi konusu ilginizi çekti mi?” sorusu cevapları.

Şekil 2 “Uzaktan aile eğitimi konusu ilginizi çekti mi?” sorusu cevapları

3.3. “Uzaktan aile eğitiminde verilen bilgiler günlük yaşamınızda karşılaştığınız sorunları çözecek nitelikte miydi?” sorusu cevapları

Uzaktan aile eğitime katılan ailelerin hepsi, aile eğitiminde verilen bilgilerin yararlı, işlevsel olduğunu, günlük hayatta kullanabilecekleri beceriler olduğunu ve yaşamlarında karşılaştıkları sorunları çözecek nitelikte olduğunu belirtmiştir. Bakınız şekil 3 “Uzaktan aile eğitiminde verilen bilgiler günlük yaşamınızda karşılaştığınız sorunları çözecek nitelikte miydi?” sorusu cevapları.

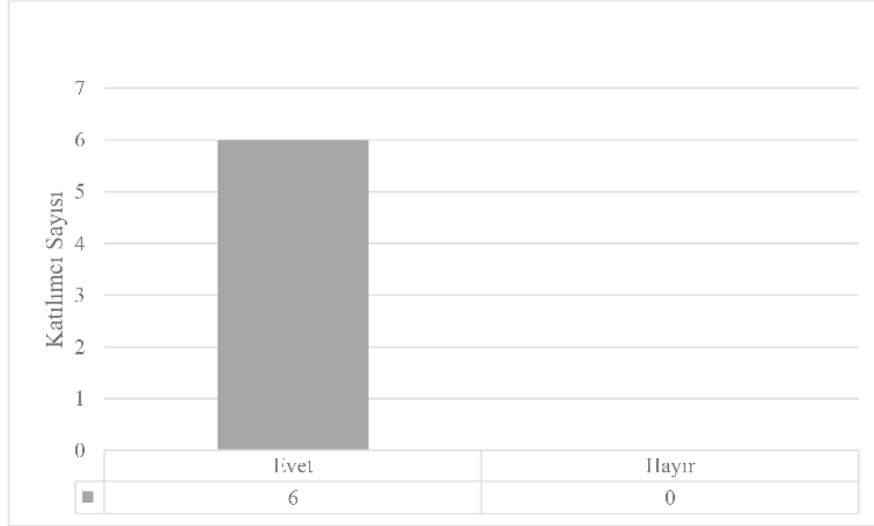
Şekil 3 “Uzaktan aile eğitiminde verilen bilgiler günlük yaşamınızda karşılaştığınız sorunları çözecek nitelikte miydi?” sorusu cevapları

ÖZEL EĞİTİM OKUL VE SINIFLARINDA YAPILAN UZAKTAN EĞİTİMİN KALICILIK VE GENELLEMELERİNİN SAĞLANMASINA YÖNELİK ETKİNLİK TEMELLİ AİLE EĞİTİMİ PROGRAMI DEĞERLENDİRME RAPORU

3.4. “Uzaktan aile eğitiminde verilen örnekler ve incelenen vakalar yeterli miydi?”

sorusu cevapları

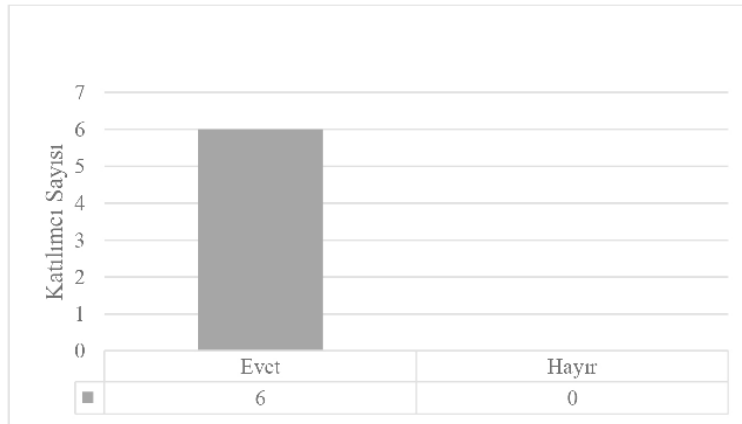
Uzaktan aile eğitime katılan ailelerin hepsi, aile eğitiminde verilen örneklerin yararlı, işlevsel olduğunu ve vakaların yeterli olduğunu belirtmiştir. Şekil 4. “Uzaktan aile eğitiminde verilen örnekler ve incelenen vakalar yeterli miydi?” sorusu cevapları.

Şekil 4. “Uzaktan aile eğitiminde verilen örnekler ve incelenen vakalar yeterli miydi?” sorusu cevapları

3.5. “Sizce konuşmacı alanında uzman mıydı?” sorusu cevapları

Uzaktan aile eğitime katılan ailelerin hepsi, aile eğitiminde konuşma yapan özel eğitim öğretmenlerinin alanında uzman olduklarını belirtmiştir. Bakınız, şekil 5 “Sizce konuşmacı alanında uzman mıydı? sorusu cevapları”

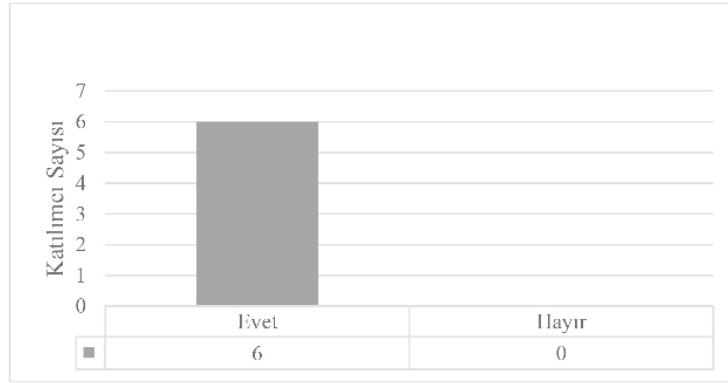
Şekil 5. “Sizce konuşmacı alanında uzman mıydı? sorusu cevapları

ÖZEL EĞİTİM OKUL VE SINIFLARINDA YAPILAN UZAKTAN EĞİTİMİN KALICILIK VE GENELLEMELERİNİN SAĞLANMASINA YÖNELİK ETKİNLİK TEMELLİ AİLE EĞİTİMİ PROGRAMI DEĞERLENDİRME RAPORU

3.6. “Size verilen uzaktan aile eğitimi notlarını daha sonra okuyacak mısınız?”

sorusu cevapları

Uzaktan aile eğitime katılan ailelerin hepsi, zoom üzerinden yapılan aile eğitiminde kullanılan materyalleri, daha sonra inceleyeceklerini ve okuyacaklarını belirtmiştir. Bakınız, şekil 6 “Size verilen uzaktan aile eğitimi notlarını daha sonra okuyacak mısınız?” sorusu cevapları

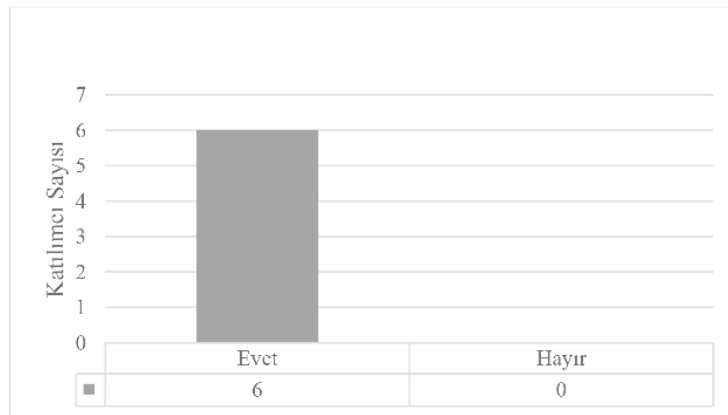

Şekil 6. “Size verilen uzaktan aile eğitimi notlarını daha sonra okuyacak mısınız?” sorusu cevapları

3.7. “Uzaktan aile eğitiminde verilen bilgiler anlaşılır düzeyde miydi?” sorusu

cevapları

Uzaktan aile eğitime katılan ailelerin hepsi, zoom üzerinden yapılan aile eğitiminde, uzman personelin verdikleri bilgilerin anlaşılır düzeyde olduğunu belirtmişlerdir. Bakınız, Şekil 7 “Uzaktan aile eğitiminde verilen bilgiler anlaşılır düzeyde miydi?” sorusu cevapları

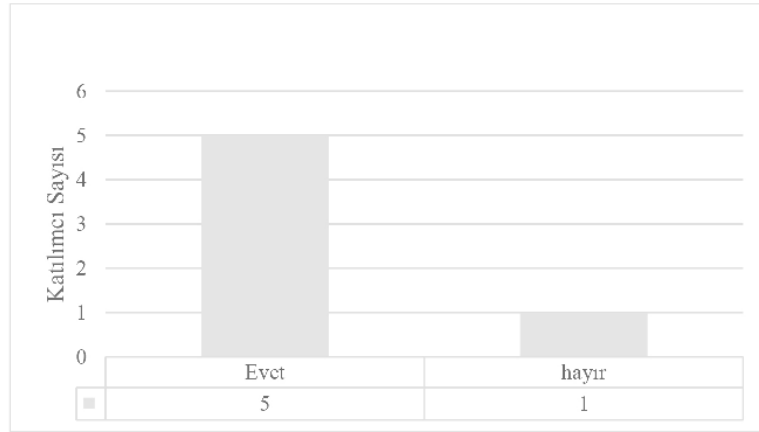
Şekil 7. “Uzaktan aile eğitiminde verilen bilgiler anlaşılır düzeyde miydi?” sorusu cevapları

3.8. “Uzaktan aile eğitimi süresi sıkılacak kadar uzun muydu?” sorusu cevapları

Uzaktan aile eğitime katılan ailelerin hepsi, zoom üzerinden yapılan aile eğitiminde, verilen eğitimin sıkılacak kadar uzun olmadığını belirtmişlerdir.

3.9.“Uzaktan aile eğitiminde kullanılan araç gereç yeterli miydi? sorusu cevapları

Uzaktan aile eğitime katılan ailelerden 5 veli (%83.3) zoom üzerinden yapılan aile eğitiminde, verilen eğitimin de kullanılan araç ve gereçlerin yeterli olduğunu 1 veli (%16.3) ise yetersiz olduğunu belirtmiştir. Pandemi sürecinde toplantı ve seminerlerin yüz yüze yapılamayacağı düşünüldüğünde, seminerde kullanılan materyallerin yeterli olduğu sonucu çıkarılmaktadır. Bakınız, şekil 9 ”Uzaktan aile eğitiminde kullanılan araç gereç yeterli miydi? sorusu cevapları.

Şekil 8. “Uzaktan aile eğitiminde kullanılan araç gereç yeterli miydi? sorusu cevapları

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar

Uzaktan zoom üzerinden yapılan Özel Eğitim Okul ve Sınıflarında Yapılan Uzaktan Eğitimin Kalıcılık ve Genellemelerinin Sağlanmasına Yönelik Etkinlik Temelli Aile Eğitimi Programı’nı değerlendirmek için katılımcı ailelere Google formlar üzerinden yapılan anket sonuçlarına göre şu sonuçlar çıkarılabilir;

- 1- Aile eğitimi aileler için uygun saatte yapılmıştır.
- 2- Aile eğitimi konusu ailelerin ilgisini çekmiştir.
- 3- Aile eğitiminde verilen bilgiler ailelerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları sorunları çözecek niteliktedir.
- 4- Aile eğitiminde verilen örnekler ve incelenen vakalar yeterlidir.

ÖZEL EĞİTİM OKUL VE SINIFLARINDA YAPILAN UZAKTAN EĞİTİMİN KALICILIK VE GENELLEMELERİNİN SAĞLANMASINA YÖNELİK ETKİNLİK TEMELLİ AİLE EĞİTİMİ PROGRAMI DEĞERLENDİRME RAPORU

- 5- Aile eğitimi düzenleyen özel eğitim öğretmenleri, aileler tarafından uzman olarak görülmüştür.
- 6- Aile eğitimine katılan aileler, eğitim sürecinde kullanılan materyal ve notları daha sonra okuyacaklarını belirtmiştir.
- 7- Aile eğitiminde verilen bilgiler anlaşılır düzeydedir.
- 8- Aile eğitimi katılımcıların dikkatini dağıtacak kadar uzun değildir.
- 9- Aile eğitiminde kullanılan araç ve gereçler yeterlidir.

4.2. Öneriler

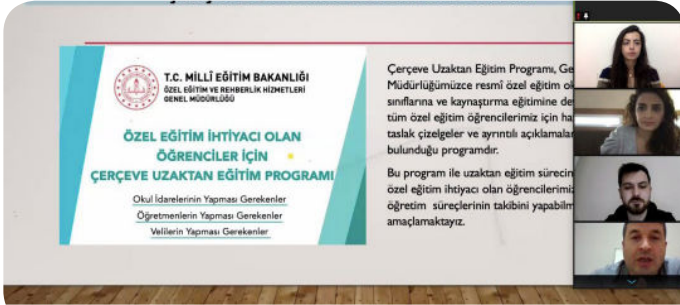
Uzaktan zoom üzerinden yapılan Özel Eğitim Okul ve Sınıflarında Yapılan Uzaktan Eğitimin Kalıcılık ve Genellemelerinin Sağlanmasına Yönelik Etkinlik Temelli Aile Eğitimi Programı'nın uygulanması esnasında aşağıdaki öneriler sunulabilir.

- 1- Velilere toplantı saati ile ilgili ön bilgilendirme mümkünse telefon üzerinden verilmesi, toplantıya katılımı arttıracaktır.
- 2- Velilerin uygun olduğu saatlerde küçük gruplar halinde eğitimin verilmesi, toplantı verimliliğini arttıracaktır.
- 3- Velilere seminer sonunda örnek rutin planlarının verilmesi ve 1-2-3. Haftalarda velilerle rutinlerin takibi hakkında bilgi alınması toplantı verimliliğini arttıracaktır.
- 4- Zoom uygulaması ile ilgili problem yaşanmaması için velilerden daha önce bu programı kullanıp kullanmadıkları hakkında bilgi alınması, toplantıya katılımı arttıracaktır.
- 5- Toplantıda soru – cevap bölümünün olması, toplantının verimini arttıracaktır.
- 6- Toplantıda vaka ve örneklerin çoğaltılarak, işlevsel becerilerden örnek verilmesi, aile eğitiminin geçerliliğini arttıracaktır.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİMİ BAKANLIĞI
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

“7 BÖLGEDE ETKİN ÖZEL EĞİTİM” BULUŞMALARIMIZ BAŞLADI

“7 Bölgede Etkin Özel Eğitim” buluşmalarımız başladı. Tüm illerimizde bulunan özel gereksinimli öğrencilerimizin aileleri, öğretmenleri ve idarecileriyle buluşmaya devam edeceğiz.

GÜNEŞİN BAHÇESİNDE BİNBİR RENK.

Çocuklara gerçekten fırsat verildiğinde neleri başardıklarını görmek bizlerin geleceğe olan umutlarını çoğaltıyor. Tüm çalışmalarımızda amacımız çocuklarımızın yüreğine dokunabilmek..

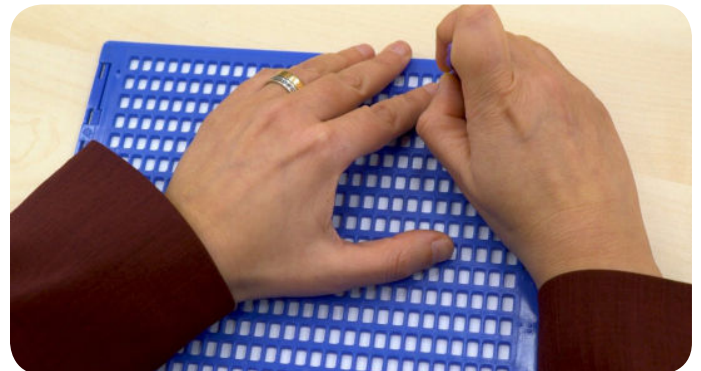
BABASININ ÇEKTIĞİ ACILARA DAYANAMAYAN ELİF'TEN DAMARLARI GÖSTEREN CİHAZ KEŞFİ..

Babasının çektiği acılara dayanamayan Elif, cihaz geliştirdi...

Elif İnce, 2 yıl önce kanser teşhisi konulan babasının damarlarının incelenmesi sonucu yaşadığı acıları dindirmek için aylarca araştırdı, literatür taradı, beyin fırtınası yaptı ve sonunda amatör malzemelerden yararlanarak vücuttaki damarları görüntüleyebilen bir cihaz geliştirdi.

GÖRME ENGELLİ ÖĞRENCİLERİMİZ İÇİN 170 ADET BE-TİMLEMELİ DERS VİDEOLARI HAZIRLANDI

Genel Müdürlüğümüz tarafından uzaktan eğitim sürecinde eğitim-öğretimlerine devam eden özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerimiz için www.eba.gov.tr adresinden zengin içeriklere erişimlerini sağlamak üzere çalışmalar devam etmektedir. Bu süreçte görme yetersizliğinden etkilenmiş bireyler de akademik becerilerin...

BİLSEM'LERE HAVA GÖZLEM İSTASYONLARI KURULACAK...

Millî Eğitim Bakanımız Sayın Ziya Selçuk, Tarım ve Orman Bakanımız Sayın Bekir Pakdemirli ve Genel Müdürlüğümüz Sayın Mehmet Nezir Gül'ün katılımıyla Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü arasında iş birliği protokolü imzalandı.

"Bu protokolle, başlayacak çalışmada öncelikle BİLSEM'lere hava gözlem istasyonları kurulacak. Böylece özel yetenekli öğrencilerimizin, iklimin canlılar ve dünyamız üzerindeki etkisi hakkında bilinçlenmeleri ve hava olayları hakkında bilimsel bilgiler edinmelerini sağlayacağız."

Çevre bilincine sahip bir nesil yetiştirmenin bugün her zamankinden daha önemli olduğunu belirten Sayın Ziya Selçuk, Türkiye ve dünyanın çeşitli yerlerinde, sel, kuraklık gibi üzücü doğa olaylarının daha sık görülmeye başladığını ifade etti. Bu gerçeğe yüzleşerek harekete geçilmesi ve çocukların çevreyle ilgili farkındalıklarının artırılması gerektiğini vurgulayan Selçuk; protokollerin, gelecek nesillerin daha sağlıklı ve güvenilir bir ortamda yaşamalarını sağlamak için uygulanacak iş birliğini kapsadığını aktardı.

Protokolle, Meteoroloji Genel Müdürlüğü ile Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün ortak çalışmalar yürüteceğini söyleyen Selçuk; bu ortak çalışmalardan ilkinin, özel yetenekli öğrencilerin eğitim aldıkları Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü uhdesindeki BİLSEM'lerde yapılacağını belirtti.

Millî Eğitim Bakanımız Sayın Ziya Selçuk, şöyle devam etti: "Bu protokolle başlayacak çalışmada öncelikle BİLSEM'lere hava gözlem istasyonları kurulacak. Böylece özel yetenekli öğrencilerimizin, iklimin canlılar ve dünyamız üzerindeki etkisi hakkında bilinçlenmeleri ve hava olayları hakkında bilimsel bilgiler edinmelerini sağlayacağız. Küresel ısınma ve iklim değişikliği gibi konularda çocuklarımızın projeler yapabilmelerini de teşvik edeceğiz. Protokol kapsamında, çeşitli materyaller geliştirilecek, BİLSEM'lerdeki çocuklarımız için hem kuramsal hem de uygulamalı eğitimler verilecek, eğitim paketleri hazırlanacak. Ayrıca bu öğrencilerimize yönelik yaz kampları düzenlenecek, hava olayları için yatılı veya gündüzlü eğitim kampları oluşturulacak; meteoroloji alanında kodlama ve yapay zeka konularında uygulamalı eğitimler gerçekleştirilecek."

Bu tür çalışmaları artırarak sürdürmek istediklerini bildiren Sayın Ziya Selçuk, öğrencilerin çevre bilincine sahip olması için hem müfredat hem de bu tür projeler üzerinde çalıştıklarını söyledi.

Sayın Bekir Pakdemirli: İmzalanan protokol doğrultusunda bilim ve sanat merkezlerine meteorolojik gözlem sistemleri kuracağız"

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Millî Eğitim Bakanlığı ile imzaladıkları protokoller kapsamında eğitim kurumlarındaki öğrenci, öğretmen, kursiyer ve çalışanların meteoroloji, iklim ve hava olayları hakkındaki farkındalıklarının artırılmasının hedeflendiğini, bilim ve sanat merkezlerine de meteorolojik gözlem sistemleri kurulacağını bildirdi.

Pakdemirli, teori ve pratiğin etkin bir şekilde birleştirilmesi gerektiğini söyledi. Eğitim ve kamu iş birliğinin çok önemli olduğunu belirten Sayın Bekir Pakdemirli, tarım ve orman sektörünün, bilime ve bilgiye dayalı olduğuna dikkati çekti. Sayın Bekir Pakdemirli, "Biz de gelişmeyi bilim, bilgi ve bunun doğru yorumlanması ve bu hedefler doğrultusunda ilerlemekle başarabiliriz." dedi.

Bakanlık olarak eğitim ve bilime her alanda destek olduklarını vurgulayan Sayın Bekir Pakdemirli, "Bununla ilgili projeler yürütüyoruz. 55 enstitümüz var, buralarda üniversitelerle iş birlikleriyle bilime katkı sunmaya çalışıyoruz." şeklinde konuştu. Meteorolojik olaylar ve buna bağlı doğal afetlerin arttığına dikkati çeken Sayın Bekir Pakdemirli, "Meteorolojik bilginin önemi daha da artıyor. Yaşamımızı kolaylaştırmak için meteorolojik bilginin öğrenilmesi kadar, nasıl kullanılması gerektiği de önemli bir husus. Bu anlamda, bizler de meteorolojik bilgilerin üretilmesi, vatandaşlarımıza ulaştırılması ve faydaya dönüştürülmesi için birçok çalışma yürütüyoruz." ifadelerini kullandı.

Sayın Bekir Pakdemirli, bu amaçla Millî Eğitim Bakanlığı ile 2 ayrı protokol imzalandığını belirterek, şu bilgileri verdi: "Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile imzalanan protokolle, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarındaki öğrenci, öğretmen, kursiyer ve çalışanların meteoroloji, iklim ve hava olayları hakkındaki farkındalıklarının artırılmasını hedefliyoruz. Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile imzalanan protokol doğrultusunda ise bilim ve sanat merkezlerine meteorolojik gözlem sistemleri kuracağız. Böylece özel yetenekli öğrencilerin hava olayları, iklim ve iklim değişikliği konuları ile ilgili bilgileri uygulamalı olarak öğrenmelerini, bu kapsamda proje çalışmaları yapmalarını sağlamış olacağız. Ayrıca bilim ve sanat merkezlerindeki öğrenci ve öğretmenlerin gelişimleri için teorik ve uygulamalı eğitimler verilmesini de planlıyoruz."

Öğrencilerin bunun peşinden koşması gerektiğine işaret eden Selçuk, "Teknoloji üretmeniz, uzayı keşfetmeniz bir gün bizi oradan selamlamanız, bizlerin siz evlatlarımıza kurmaya çalıştığımız güzel geleceğin önemli bir parçasını oluşturuyor ve bunun haberi niteliğinde. Bu gelecek için sizin çalışmalarınızı dünya standartlarında destekliyoruz ve kurduğunuz hayalleri gerçekleştirmeniz için de şartları hazırlamaya çaba gösteriyoruz." diye konuştu.

Sayın Ziya Selçuk; bu görüşmenin bütün çocukların, gençlerin merakını tetiklemesini ve cesaretini artırmasını beklediklerini söyledi. Dünyadan binlerce kilometre uzaklıktaki bir uzay istasyonu ile iletişime geçebilen öğrencilerin, bir gün oraya hatta daha uzaklara da gideceğini bildiklerini ifade eden Selçuk, şunları kaydetti: "Biz, bu hayale sahibiz. Sizler hayalleriniz ve cesaretinizle elbette bizi aşmalı, bizden daha ileri gitmelisiniz. Şair Turgut Uyar'ın dediği gibi 'Durmamalım göğe bakalım / Belki hepimiz birden sevinebiliriz.' ve başka bir şairimiz Cahit Zırfıoğlu'nun dediği gibi 'Zira gökyüzüne bakmayanların kalbi daha çabuk kirlenir.' Gözlerinizi uzaklara çevirir ve istikrarla, sabırla ve azimle çalışırsanız bizim uzay araştırmacılarımız, teknoloji üretkenlerimiz, astronotlarımız elbette sizler olabilirsiniz. Hata yapmaktan lütfen korkmayın, asla kınanmaktan ve kaybetmekten, yanlış yapmaktan çekinmeyin. Biz sizlerin hep yanında olacağız. Yolunuzu açmak bizim işimiz, vazifemiz."

(242) 887 1787

<http://kumlucaram.meb.k12.tr/>

@kumlucaram

@ramkumluca

@kumlucaram